

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 949

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 20 octombrie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 385 din 4 iulie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, în interpretarea dată prin Decizia nr. 19 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii	2–6
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
2.222. — Ordin al ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației pentru aprobarea reglementării tehnice „Ghid de bune practici privind măsuri de adaptare aplicabile clădirilor existente și clădirilor noi, situate în zone inundabile, indicativ RTC 11-2022”	6
2.641. — Ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor privind modificarea Ordinului ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2.057/2020 pentru aprobarea Ghidului de finanțare din anul 2021 a Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice	7–32

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 385**

din 4 iulie 2023

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 60/1991
privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, în interpretarea dată prin Decizia nr. 19
din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție —
Completul competent să judece recursul în interesul legii**

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, în interpretarea dată prin Decizia nr. 19 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, excepție ridicată de Cristian Mihai Dide în Dosarul nr. 19.052/299/2017 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 259D/2020.

2. La apelul nominal răspunde autorul excepției de neconstituționalitate, Cristian Mihai Dide, personal, asistat de avocat Răzvan Gheorghe, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsește cealaltă parte. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele Curții dispune să se facă apelul și în Dosarul Curții Constituționale nr. 260D/2020, având ca obiect aceeași excepție de neconstituționalitate, ridicată de același autor în Dosarul nr. 30.471/299/2017 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal.

4. La apelul nominal răspunde autorul excepției de neconstituționalitate, Cristian Mihai Dide, personal, asistat de avocat Răzvan Gheorghe, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsește cealaltă parte. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Avocatul autorului excepției de neconstituționalitate și reprezentantul Ministerului Public sunt de acord cu conexarea cauzelor. Curtea, având în vedere obiectul cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 260D/2020 la Dosarul nr. 259D/2020, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul avocatului prezent, care solicită admiterea excepției, reiterând, în esență, aspectele susținute prin cererea de sesizare a Curții Constituționale. În acest sens, arată că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie teza a treia a art. 3 din Legea nr. 60/1991, astfel cum acesta a fost interpretat de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 19 din

15 octombrie 2018. Aceste dispoziții, în interpretarea instanței supreme, contravin, pe de o parte, prevederilor art. 1 alin. (5) coroborate cu cele ale art. 21 alin. (3) din Constituție, iar, pe de altă parte, încalcă art. 20 din Legea fundamentală. Cu privire la prima categorie de critici, arată că dispozițiile criticate sunt lipsite de previzibilitate și claritate, astfel cum rezultă din jurisprudența Curții Constituționale, invocând în acest sens Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013. Formularea cuprinsă de un act normativ trebuie să permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte. Or, în cazul dispozițiilor criticate, astfel cum au fost interpretate prin Decizia nr. 19 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, situația de excepție a nedeclarării adunărilor publice a devenit imposibilă, întrucât, prin interpretarea instanței supreme, au fost epuizate toate situațiile în care o adunare publică s-ar putea desfășura în exteriorul unui imobil sau al unui sediu al unei persoane juridice de interes public sau privat. Referitor la încălcarea dreptului la un proces echitabil, arată că dispozițiile criticate generează aplicarea sancțiunilor contravenționale prevăzute de art. 26 lit. a) sau d) din Legea nr. 60/1991, iar procesele determinate de contestarea acestor măsuri sancționatorii exclud orice urmă de echitabilitate. Cu privire la cea de-a doua categorie de critici, și anume încălcarea dispozițiilor art. 20 din Constituție, raportate la art. 10 și 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum acestea au fost interpretate prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, se susține că, deși a recunoscut dreptul statelor de a impune formalități prealabile pentru exercitarea dreptului la întrunire, instanța europeană a subliniat că prin aceste formalități nu trebuie să se aducă atingere sau să se restrângă dreptul la întrunire și nici libertatea de exprimare. În acest sens, invocă „hotărârile pronunțate în Cauzele *Navalnyy împotriva Rusiei* și *Savu împotriva României*”, precum și Hotărârea din 3 mai 2022, pronunțată în Cauza *Bumbeș împotriva României*. Astfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că dreptul la întrunire poate fi restrâns doar atunci când există un risc real și previzibil de acțiuni violente. În caz contrar, adunările publice desfășurate în condiții pașnice nu trebuie restrânse în niciun fel, impunându-se statelor toleranță, sens în care citează din Hotărârea din 3 mai 2022, pronunțată în Cauza *Bumbeș împotriva României*. Or, dispozițiile criticate, astfel cum au fost interpretate prin Decizia nr. 19 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, exclud efectiv orice întrunire desfășurată într-un loc public, indiferent dacă aceasta este pașnică sau nu.

7. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, deoarece dispozițiile criticate îndeplinesc standardele prevăzute de art. 1 alin. (5) din Constituție referitoare la calitatea legii.

Totodată, arată că, prin Decizia nr. 19 din 15 octombrie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție a unificat practica judiciară neunitară existentă până la acel moment, determinând fără echivoc sfera adunărilor publice exceptate de la declarare prin raportare la locul desfășurării acestora, interpretând în mod restrictiv sintagma „*în exteriorul sau în incinta sediilor ori a imobilelor*”, prin opoziție cu locurile indicate în art. 1 alin. (2) din Legea nr. 60/1991.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

8. Prin încheierile din 11 octombrie 2019, pronunțate în dosarele nr. 19.052/299/2017 și nr. 30.471/299/2017, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, în interpretarea dată prin Decizia nr. 19 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Cristian Mihai Dide în cadrul soluționării apelului declarat împotriva unei sentințe civile pronunțate de Judecătoria Sectorului 1 București prin care s-a respins acțiunea formulată de autorul excepției privind anularea unor procese-verbale de constatare și sancționare, emise în temeiul Legii nr. 60/1991.

9. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia susține, în primul rând, că art. 3 din Legea nr. 60/1991 contravine imperativului reglementat prin art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât dispoziția legală nu este clară și previzibilă. Astfel, susține că jurisprudența recentă a Curții Constituționale este constantă în demarcarea clară a exigenței de claritate și previzibilitate pe care trebuie să o îndeplinească orice act normativ, exigență care a fost cristalizată în prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție. Astfel, Curtea Constituțională nu a ezitat să constate că neclaritatea sau lipsa de previzibilitate atrage în mod de sine stătător neconstituționalitatea legii sau a prevederilor relevante. Tot ca o constantă, Curtea Constituțională nu a reținut în nicio decizie acest singur motiv de neconstituționalitate. Indiferent dacă a extins controlul constituționalității și la alte prevederi din Constituție — fie că a considerat că încălcarea art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală atrage încălcarea altui articol, fie că după ce a considerat că o prevedere încalcă un articol din Constituție a procedat și la verificarea conformității acestuia raportat la art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, Curtea Constituțională a simțit nevoia să își dubleze raționamentul. Spre exemplu, în Decizia nr. 196 din 4 aprilie 2013, după ce a reținut că textul de lege criticat este neclar și imprecis, prin urmare lipsit de previzibilitate, ceea ce contravine dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, Curtea a considerat că este încălcat dreptul la apărare și la un proces echitabil, ca urmare a lipsei de claritate și previzibilitate a normei. Pe de altă parte, în Decizia nr. 430 din 24 octombrie 2013, Curtea Constituțională a procedat în mod invers. După ce a reținut încălcarea dreptului de proprietate, a extins controlul constituționalității dispozițiilor legale criticate și în raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție, ceea ce reprezintă o premieră și confirmă importanța din ce în ce mai mare pe care această exigență o are din perspectiva constituționalității. De altfel, poate și mai important, în această decizie, precum și într-o decizie ulterioară (Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013), Curtea Constituțională ridică previzibilitatea și claritatea la nivel de condiție esențială a calității și constituționalității normei juridice. Astfel, nu numai că formularea unui act normativ trebuie să

permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte, ci claritatea și previzibilitatea sunt elemente *sine qua non* ale constituționalității. Prin urmare, Curtea Constituțională tinde să confere o forță tot mai mare acestei exigențe, dând relevanță nu numai calității formulării în sine a normei, ci și corelării cu alte acte normative și aptitudinii acesteia de a fi aplicată efectiv și eficient.

10. Or, prevederile art. 3 din Legea nr. 60/1991, astfel cum au fost interpretate prin Decizia nr. 19 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, sunt lipsite de claritate și precizie, decizia pronunțată în interesul legii făcând dispozițiile art. 3 imposibil de aplicat. Astfel, prevederile art. 3 din Legea nr. 60/1991 reglementează trei situații de excepție de la aplicarea regulii prevăzute de art. 1 alin. (2) din Legea nr. 60/1991, în sensul că nu există obligația declarării prealabile a adunărilor publice. Una dintre cele trei situații prevăzute de legiuitor o reprezintă adunările care se desfășoară în exteriorul sau în incinta sediilor ori a imobilelor persoanelor juridice de interes public sau privat. Dar Înalta Curte de Casație și Justiție a decis că, în interpretarea acestei prevederi legale, există obligația de declarare prealabilă a adunărilor publice, atunci când adunările urmează să se desfășoare în piețe ori pe căile publice (drum public, parte carosabilă și trotuar) sau în alte locuri prevăzute de art. 1 alin. (2) din Legea nr. 60/1991, situate în imediata vecinătate a sediilor ori imobilelor persoanelor juridice de interes public sau privat. Prin enumerarea „în piețe ori pe căile publice (drum public, parte carosabilă și trotuar) sau în alte locuri prevăzute de art. 1 alin. (2) din Legea nr. 60/1991”, instanța supremă a epuizat toate spațiile situate în imediata vecinătate a sediilor ori imobilelor persoanelor juridice de interes public sau privat.

11. Astfel, prin interpretarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție, prevederile art. 3 din Legea nr. 60/1991 au devenit inaplicabile, întrucât, deși se reglementează o situație de excepție de la regula prevăzută de art. 1 alin. (2) din Legea nr. 60/1991, această excepție este imposibilă. În aceste condiții, textul de lege este vădit neclar și imprevizibil, modul de aplicare al acestuia fiind imposibil de perceput. Drept urmare, este încălcat imperativul reglementat de art. 1 alin. (5) din Constituție, raportat la prevederile art. 21 alin. (3) din Legea fundamentală, de vreme ce procesul generat de aplicarea sancțiunilor prevăzute de art. 26 alin. (1) lit. a) și d) din Legea nr. 60/1991 (temeiuri de drept la care se face trimitere în dispozitivul Deciziei nr. 19 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii) exclude orice urmă de echitabilitate.

12. În al doilea rând, prevederea legală criticată încălcă forța obligatorie și prioritară a tratatelor la care România este parte, fiind contrară prevederilor art. 10 și 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut locul preeminent pe care îl are libertatea de întrunire pașnică într-o societate democratică, evidențind strânsa legătură dintre acest drept și libertatea de exprimare, deoarece protejarea opiniilor personale avută în vedere de art. 10 din Convenție constituie unul dintre obiectivele pentru care sunt ocrotite libertatea de întrunire și cea de asociere prin art. 11 din Convenție (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 26 septembrie 1995, pronunțată în Cauza *Vogt împotriva Germaniei*). Curtea a mai statuat că statele nu au numai obligația de a proteja dreptul la întrunire pașnică, ci și pe aceea de a se abține să aducă restrângeri indirecte, abuzive exercițiului acestui drept; iar dacă, în esență, art. 11 din Convenție are ca scop să apere individul împotriva ingerințelor

arbitrare, textul poate impune statelor și obligații pozitive, de natură să asigure efectivitatea acestor libertăți. Coordonatele enunțate au determinat întotdeauna instanța europeană să efectueze un examen deosebit de riguros al restricțiilor ce pot fi aduse libertății de întrunire pașnică. Instanța europeană a decis că aceste principii sunt aplicabile și în privința manifestațiilor și defilărilor organizate în locuri publice. Astfel, prin Hotărârea din 2 octombrie 2001, pronunțată în Cauza *Stankov și Organizația Macedonia Unită „Ilinden” împotriva Bulgariei*, după ce a reamintit că una dintre principalele caracteristici ale democrației rezidă în posibilitatea pe care aceasta o oferă de a rezolva prin dialog și fără recurgere la violență problemele pe care le are o țară, chiar și când acestea sunt dificile, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis că numai un risc real și previzibil de acțiune violentă și de incitare la violență sau de nerecunoaștere a principiilor democratice de către organizatorii unei manifestații poate justifica interzicerea ei (Cauza *Bukta și alții împotriva Ungariei*). În Cauza *Oya Ataman împotriva Turciei*, instanța europeană a arătat că textul Convenției nu se opune unei reglementări interne care presupune notificări sau autorizări prealabile adunării publice, „câtă vreme acestea nu reprezintă un obstacol ascuns în calea exercitării libertății de întrunire”. Prin aceeași hotărâre, Curtea a reținut că, „dacă participanții la întrunire nu se angajează în acte de violență, autoritățile trebuie să dea dovadă de toleranță”. Aceeași concluzie este regăsită și în Cauza *Ouranio Toxo și alții împotriva Greciei*, în care Curtea Europeană a stabilit că autoritățile trebuie să se abțină de la aplicarea restricțiilor interne dacă adunările sunt pașnice. În același mod s-a pronunțat instanța europeană și prin Hotărârea din 15 noiembrie 2018, pronunțată în Cauza *Aleksei Navalnyy împotriva Rusiei*, arătând că „este esențial caracterul pașnic al unei manifestații pentru a beneficia de protecția art. 11, însă condamnarea unei persoane pentru simpla prezență la o astfel de manifestație, fără ca instanța să analizeze dacă ea a fost pașnică sau violentă, constituie o încălcare a principiilor democratice în absența incitării la violență”. De asemenea, Curtea a reiterat că „existența unor autorizații prealabile nu contravine art. 11, însă interdicția desfășurării unor astfel de proteste trebuie fundamentată prin probarea unor pericole grave”. Nu în ultimul rând, se invocă și Hotărârea din 18 octombrie 2018, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Savu împotriva României*, la trei zile după pronunțarea Deciziei nr. 19 din 15 octombrie 2018 de către Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii. Astfel, petentul Savu Dragoș Alexandru a sesizat Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Cererea nr. 77.684/16, arătând că a participat la un protest nedeclarat în data de 7 noiembrie 2013 în fața Palatului Parlamentului, invocând prevederile art. 3 din Legea nr. 60/1991. Prin Decizia nr. 1.215 din 22 iunie 2015, Tribunalul București a menținut sancțiunea de participare la o adunare publică nedeclarată în valoare de 500 lei. Totuși, în fața instanței de contencios european, statul român a recunoscut interpretarea și aplicarea greșită a Legii nr. 60/1991 și a acceptat să plătească suma de 4.500 euro către petent cu titlu de despăgubiri. Astfel, autorul excepției susține că a invocat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, întrucât prevederile Convenției și jurisprudența acestei Curți formează un bloc de convenționalitate cu forță supralegislativă.

13. Or, prevederile art. 3 din Legea nr. 60/1991 exclud posibilitatea exercitării drepturilor prevăzute de art. 10 și 11 din Convenție în lipsa declarării prealabile a adunării publice. Astfel, chiar dacă adunarea publică se desfășoară în mod pașnic, legiuitorul român, interpretat prin Decizia nr. 19 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii,

sanționează adunarea nedeclarată prin art. 26 alin. (1) lit. a) și lit. d) din Legea nr. 60/1991. Prin urmare, prevederile art. 3 din Legea nr. 60/1991, interpretate prin Decizia nr. 19 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, deși statuează în aparență asupra unei excepții de la regula obligativității declarării adunării publice, în fapt reglementează tocmai contrariul, interzicând adunările publice nedeclarate, dar organizate pașnic, contrar jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului anterior invocate.

14. **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale.

15. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

16. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au transmis punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile avocatului autorului excepției prezent la ședința publică, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile din Constituție, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

17. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

18. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 3 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 186 din 14 martie 2014, cu modificările ulterioare, în interpretarea dată prin Decizia nr. 19 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii. Dispozițiile art. 3 din Legea nr. 60/1991 au următorul conținut: „Nu trebuie declarate în prealabil adunările publice al căror scop îl constituie manifestările cultural-artistice, sportive, religioase, comemorative, cele ocazionate de vizite oficiale, precum și cele care se desfășoară în exteriorul sau în incinta sediilor ori a imobilelor persoanelor juridice de interes public sau privat. În cazul în care organizatorii adunărilor publice nesupuse declarării prealabile dețin indicii sau date că desfășurarea lor s-ar putea solda cu acte de dezordine ori că ar putea să ducă la manifestări violente, au obligația să solicite din timp primarilor, unităților de jandarmi competente teritorial și poliției locale sprijin de specialitate.”

19. Prin Decizia nr. 19 din 15 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1055 din 13 decembrie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a decis următoarele: „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 3 prima teză din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, republicată, cu referire la dispozițiile art. 26 alin. (1) lit. a) și d) din aceeași lege, există obligația de declarare prealabilă a adunărilor publice, atunci când adunările urmează să se desfășoare în piețe ori pe căile publice (drum public, parte carosabilă și trotuar) sau în alte locuri prevăzute de art. 1 alin. (2) din Legea nr. 60/1991, situate în imediata vecinătate a sediilor ori imobilelor persoanelor juridice de interes public sau privat.”

20. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului și art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil. De asemenea, se invocă încălcarea art. 10 privind libertatea de exprimare și a art. 11 privind libertatea de întrunire și de asociere din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

21. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, în scopul garantării libertății cetățenilor de a-și exprima opiniile, de a organiza întruniri și de a participa la acestea, Legea nr. 60/1991 stabilește regulile de desfășurare a adunărilor publice. Art. 1 alin. (2) din acest act normativ prevede regula potrivit căreia adunările publice — mitinguri, demonstrații, manifestații, competiții sportive, procesiuni și altele asemenea —, ce urmează să se desfășoare în piețe, pe căile publice ori în alte locuri în aer liber, se pot organiza numai după declararea prealabilă prevăzută de Legea nr. 60/1991.

22. Dispozițiile criticate — art. 3 din Legea nr. 60/1991 — prevăd excepțiile de la regula declarării prealabile a adunărilor publice, stabilind că nu trebuie declarate în prealabil adunările publice al căror scop îl constituie manifestările cultural-artistice, sportive, religioase, comemorative, cele ocazionate de vizite oficiale, precum și cele care se desfășoară în exteriorul sau în incinta sediilor ori a imobilelor persoanelor juridice de interes public sau privat.

23. Referitor la critica privind încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) din Constituție, critică potrivit căreia prevederile art. 3 din Legea nr. 60/1991, astfel cum au fost interpretate prin Decizia nr. 19 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, ar fi lipsite de claritate și precizie, decizia pronunțată în interesul legii făcând dispozițiile art. 3 imposibil de aplicat, Curtea constată că această critică nu poate fi primită.

24. Astfel, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale referitoare la art. 1 alin. (5) din Constituție, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative (Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragraful 225). În acest sens, Curtea a constatat că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că actul trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate fi dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu afectează însă previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia Curții Constituționale nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013).

25. Având în vedere aceste considerente, Curtea constată că tocmai în scopul interpretării și aplicării unitare a dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 60/1991 de către instanțele judecătorești, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că există obligația de declarare prealabilă a adunărilor publice atunci când adunările

urmează să se desfășoare în piețe ori pe căile publice (drum public, parte carosabilă și trotuar) situate în imediata vecinătate a sediilor ori imobilelor persoanelor juridice de interes public sau privat. Prin urmare, textul de lege criticat, astfel cum a fost interpretat de Înalta Curte de Casație și Justiție, este suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat. Faptul că autorul excepției este nemulțumit de interpretarea pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursului în interesul legii nu poate conduce *de plano* la încălcarea exigențelor de claritate, precizie și previzibilitate ale legii.

26. Cât privește critica de neconstituționalitate raportată la art. 21 alin. (3) din Constituție privind dreptul la un proces echitabil, se constată că aceasta este nefundată, de vreme ce persoana sancționată contravențional are posibilitatea de a se adresa instanței judecătorești competente, atacând procesul-verbal de constatare și sancționare întemeiat pe dispozițiile Legii nr. 60/1991, litigiu în cadrul căruia beneficiază de toate componentele dreptului de apărare și ale dreptului la un proces echitabil, inclusiv ridicarea excepției de neconstituționalitate. Stabilirea în concret a circumstanțelor săvârșirii faptei contravenționale și a caracteristicilor locului de desfășurare a adunării publice, precum și aplicarea excepțiilor prevăzute de lege de la regula declarării prealabile a adunărilor publice constituie aspecte ale aplicării legii, care intră în competența de soluționare a instanțelor judecătorești, iar nu aspecte de neconstituționalitate.

27. Referitor la încălcarea dispozițiilor art. 10 și 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, invocate prin prisma dispozițiilor art. 20 din Constituție, Curtea reține că, în jurisprudența sa, respectiv Decizia nr. 1.123 din 16 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 789 din 25 noiembrie 2008, a constatat, referitor la obligația declarării prealabile a adunărilor publice, că aceasta nu contravine libertății de exprimare sau libertății de întrunire. Cu aceeași ocazie, făcând referire la jurisprudența sa, și anume Decizia nr. 199 din 23 noiembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 76 din 21 februarie 2000, sau Decizia nr. 51 din 20 februarie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 176 din 6 aprilie 2001, Curtea a reținut că dispozițiile Legii nr. 60/1991, potrivit cărora desfășurarea adunărilor publice este permisă doar cu condiția declarării lor prealabile, nu contravine libertății de întrunire, reglementată de Constituția României și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. S-a invocat, cu acel prilej, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, de exemplu hotărârile din 21 iunie 1985 și 10 octombrie 1979, pronunțate în cauzele *Plattform „Arzte fur das Leben” împotriva Austriei* și *Rassemblement jurassien împotriva Elveției*, prin care instanța europeană a reținut că art. 11 din Convenție presupune că fiecare stat este în măsură să adopte măsuri rezonabile și adecvate pentru a asigura desfășurarea pașnică a manifestațiilor licite ale cetățenilor săi și că pentru întrunirile care au loc pe căile publice nu este exagerată impunerea obligației de a se obține o autorizație prealabilă, întrucât autoritățile au posibilitatea, în aceste condiții, să vegheze asupra respectării ordinii publice și să ia măsurile necesare pentru ca libertatea manifestațiilor să fie pe deplin asigurată.

28. Cât privește invocarea „Hotărârii din 18 octombrie 2018, pronunțată în Cauza *Savu împotriva României*”, Curtea constată că nu există o astfel de hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului, ci în Cauza nr. 77.684/16, *Alexandru Dragoș Savu împotriva României*, prin Decizia Secției a IV-a a Curții a fost scoasă de pe rol cauza, constatându-se intervenția acordului părților.

29. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Cristian Mihai Dide în dosarele nr. 19.052/299/2017 și nr. 30.471/299/2017 ale Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 3 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, în interpretarea dată prin Decizia nr. 19 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 iulie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI

ORDIN

pentru aprobarea reglementării tehnice „Ghid de bune practici privind măsuri de adaptare aplicabile clădirilor existente și clădirilor noi, situate în zone inundabile, indicativ RTC 11-2022”

În conformitate cu prevederile art. 10 din Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 2 din Regulamentul privind activitatea de reglementare în construcții și categoriile de cheltuieli aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 203/2003, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 5 pct. 31) din Hotărârea Guvernului nr. 477/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Hotărârii Guvernului nr. 1.016/2004 privind măsurile pentru organizarea și realizarea schimbului de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice, precum și al regulilor referitoare la serviciile societății informaționale între România și statele membre ale Uniunii Europene, precum și Comisia Europeană, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Procesul-verbal de avizare nr. 2 din 6.02.2023 al Comitetului tehnic de specialitate CTS A — Rezistență mecanică și stabilitate, Subcomitetul Construcții civile, industriale, agricole, Procesul-verbal de avizare nr. 2 din 6.02.2023 al Comitetului tehnic de specialitate CTS B — Siguranță în exploatare, Subcomitetul Construcții civile, industriale, agricole, și Procesul-verbal de avizare nr. 4 din 31.05.2023 al Comitetului tehnic de coordonare generală,

în temeiul art. 12 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 477/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și administrației emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă reglementarea tehnică „Ghid de bune practici privind măsuri de adaptare aplicabile clădirilor existente și clădirilor noi, situate în zone inundabile, indicativ RTC 11-2022”, prevăzută în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare în 30 de zile de la data publicării.

p. Ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și administrației,

Marin Țole,
secretar de stat

București, 13 octombrie 2023.

Nr. 2.222.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 949 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN**privind modificarea Ordinului ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2.057/2020 pentru aprobarea Ghidului de finanțare din anul 2021 a Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice**

Luând în considerare Referatul de aprobare al Administrației Fondului pentru Mediu nr. 63/ALA din 19.07.2023 pentru modificarea Ordinului ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2.057/2020 pentru aprobarea Ghidului de finanțare din anul 2021 a Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice,

în temeiul prevederilor art. 12 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 57 alin. (1), (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite prezentul ordin.

Art. I. — Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2.057/2020 pentru aprobarea Ghidului de finanțare din anul 2021 a Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1129 din 24 noiembrie 2020, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. **Titlul se modifică și va avea următorul cuprins:**

„ORDIN

pentru aprobarea Ghidului de finanțare a Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice”

2. **Articolul 1 se modifică și va avea următorul cuprins:**

„Art. 1. — Se aprobă Ghidul de finanțare a Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.”

3. **Anexa se modifică și se înlocuiește cu anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.**

Art. II. — Prevederile cuprinse în anexa prevăzută la art. I pct. 3 se aplică sesiunilor de finanțare lansate în cadrul Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice, după intrarea în vigoare a prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul mediului, apelor și pădurilor,
Mircea Fechet

București, 11 octombrie 2023.
Nr. 2.641.

ANEXĂ
(Anexa la Ordinul nr. 2.057/2020)

GHID DE FINANȚARE**a Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice****CAPITOLUL I**
Dispoziții generale**ARTICOLUL 1**
Ghidul de finanțare

(1) Ghidul de finanțare, denumit în continuare *ghid*, constituie un suport informativ, având rolul de a furniza informații esențiale cu privire la derularea Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice, denumit în continuare *Program*.

(2) Ghidul conține dispoziții privind:

a) scopul, obiectul și indicatorii de performanță ai Programului;

b) eligibilitatea solicitantului finanțării, a proiectului propus și a cheltuielilor acestuia;

c) condițiile și termenele de analiză, evaluare, selectare, aprobare, implementare, decontare și monitorizare a proiectului propus.

ARTICOLUL 2**Scopul, obiectul și indicatorii de performanță ai Programului**

(1) Scopul Programului îl reprezintă creșterea eficienței energetice a clădirilor publice și îmbunătățirea calității mediului prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, reducerea consumului anual de energie primară și promovarea utilizării surselor regenerabile de energie.

(2) Obiectul Programului vizează modernizarea clădirilor publice, prin finanțarea de activități/acțiuni specifice realizării de investiții pentru creșterea performanței energetice a acestora, respectiv:

a) îmbunătățirea izolației termice a clădirii (pereți exteriori, ferestre și uși exterioare, planșeu peste ultimul nivel, planșeu peste sol/subsol), precum și a altor elemente de anvelopă care închid spațiul condiționat al clădirii;

b) introducerea, reabilitarea și modernizarea, după caz, a instalațiilor pentru prepararea, distribuția și utilizarea agentului termic pentru încălzire și a apei calde de consum, a sistemelor

de ventilare și climatizare, a sistemelor de ventilare mecanică cu recuperarea căldurii, inclusiv a sistemelor de răcire pasivă, precum și achiziționarea și instalarea echipamentelor aferente și racordarea la sistemele urbane de încălzire/răcire, după caz;

c) utilizarea surselor regenerabile de energie (energia solară, aerotermală, geotermală, hidrotermală, eoliană, biomasa);

d) implementarea sistemelor de management energetic având ca scop îmbunătățirea eficienței energetice și monitorizarea consumurilor de energie (de exemplu, achiziționarea, instalarea sistemelor inteligente pentru gestionarea și monitorizarea oricărui tip de energie pentru asigurarea condițiilor de confort interior);

e) înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață, tehnologie LED, cu respectarea normelor și reglementărilor tehnice în vigoare;

f) respectarea cerințelor privind calitatea aerului interior prin ventilare mecanică cu unități individuale sau centralizate, după caz, cu recuperare de energie termică pentru asigurarea necesarului de aer proaspăt și a nivelului de umiditate;

g) orice alte activități care conduc la îndeplinirea realizării scopului proiectului (înlocuirea circuitelor electrice de iluminat, lucrări de demontare/montare a instalațiilor și echipamentelor montate consumatoare de energie, lucrări de reparații și etanșări la nivelul îmbinărilor și străpungerilor la fațade etc.).

(3) Indicatorii de performanță ai Programului sunt:

a) reducerea consumului anual de energie primară calculată conform anexei nr. 4 la ghid

$$Rep = \sum_{i=1}^n (Ep_{\text{inițial } i} - Ep_{\text{final } i}),$$

unde:

Rep — reducerea consumului de energie primară, rezultată în urma implementării obiectivelor Programului;

Ep_{inițial i} — consumul total inițial de energie primară al obiectivului, conform auditului energetic;

Ep_{final i} — consumul total de energie primară, rezultat în urma implementării proiectului;

n — numărul de obiective de investiție finalizate.

Acest indicator va fi calculat și demonstrat la nivelul documentației de avizare a lucrărilor de intervenție și declarat de către beneficiar în raportul de finalizare și în rapoartele de monitorizare depuse anual;

b) reducerea anuală estimată a cantității de gaze cu efect de seră (echivalent tone de CO₂), calculată ca sumă a reducerilor de CO₂ obținută prin implementarea proiectului, prevăzută în raportul de finalizare, respectiv în raportul anual de monitorizare, întocmit conform anexei nr. 3 la ghid.

$$RECO_2 = \sum_{i=1}^n (ECO_2_{\text{inițial } i} - ECO_2_{\text{final } i}),$$

unde:

RECO₂ — reducerea emisiilor de CO₂, rezultată în urma implementării obiectivelor Programului;

ECO_{2 inițial i} — emisiile echivalente totale de CO₂ ale obiectivului în situația inițială, conform auditului energetic;

ECO_{2 final i} — emisiile echivalente totale de CO₂ ale obiectivului, rezultate în urma implementării proiectului, conform raportului de implementare;

n — numărul de obiective de investiție finalizate.

Factorii de conversie pentru CO₂ și energie primară, precum și formulele de calcul pentru energie primară (*Ep*) și emisiile echivalente totale CO₂ (*ECO₂*) se regăsesc în anexa nr. 4 la ghid.

Se va verifica în raportul de implementare ca valorile după implementare să fie cel puțin egale cu cele estimate în raportul de audit depus împreună cu dosarul de finanțare.

ARTICOLUL 3

Sursa de finanțare pentru derularea Programului

(1) Finanțarea Programului se realizează din veniturile rezultate din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră încasate la Fondul pentru mediu, în limita creditelor de angajament și bugetare prevăzute cu această destinație prin bugetul anual al Fondului pentru mediu, aprobat conform legii.

(2) Programul are caracter multianual și se desfășoară la nivel național.

ARTICOLUL 4

Definiții

(1) În sensul prezentului ghid, termenii și expresiile de mai jos se definesc astfel:

a) *aplicație informatică* — software administrat și pus la dispoziție gratuit de către Administrația Fondului pentru Mediu (AFM) solicitanților în cadrul Programului;

b) *audit energetic al clădirii* — totalitatea activităților specifice prin care se obțin date și elemente tehnice despre profilul consumului energetic real al unei clădiri/unități de clădire existente, urmate de identificarea soluțiilor de creștere a performanței energetice, de cuantificarea reducerii consumurilor energetice rezultate din soluțiile propuse, de evaluarea eficienței economice a implementării acestora prin indicatori economici și finalizate cu raportul de audit, conform metodologiei de calcul al performanței energetice a clădirilor;

c) *beneficiar* — solicitantul al cărui dosar de finanțare a fost aprobat în vederea finanțării, acesta încheind, în termenul prevăzut de ghid, contract de finanțare cu AFM; în cazul în care beneficiarul implementează proiectul în parteneriat cu consiliile județene/Consiliul General al Municipiului București, modalitatea de participare la derularea proiectului, drepturile și obligațiile partenerilor, precum și responsabilitățile ce le revin în implementarea activităților proiectului se stabilesc prin acordul de parteneriat;

d) *cerere de finanțare* — formular completat conform anexei nr. 1 la ghid și transmis de către solicitant, în cadrul sesiunii de finanțare, în vederea obținerii finanțării pentru un obiectiv de investiții;

e) *contract de finanțare* — document-cadru care reglementează acordarea fondurilor între AFM și beneficiarul finanțării din Fondul pentru mediu, conform anexei nr. 2 la ghid;

f) *cererea de decontare* — solicitare a beneficiarului adresată în scris AFM, în baza căreia se face decontarea cheltuielilor eligibile efectuate și prevăzute prin contractul de finanțare, al cărei formular este prevăzut în anexa nr. 3 la contractul de finanțare;

g) *cererea de avans* — formular prevăzut în anexa nr. 4 la contractul de finanțare, prin care beneficiarii solicită acordarea avansului din valoarea totală prevăzută în contractul de finanțare;

h) *cheltuieli eligibile* — cheltuieli efectuate de către beneficiar cu achiziția de servicii, produse sau lucrări necesare implementării proiectului, cu condiția îndeplinirii în mod cumulativ a criteriilor de eligibilitate, care pot fi decontate din Fondul pentru mediu;

i) *cheltuieli neeligibile* — cheltuieli efectuate de către beneficiar cu achiziția de servicii, produse sau lucrări necesare implementării proiectului și care nu sunt suportate din bugetul Programului;

j) *clădire publică* — orice clădire și anexele acesteia, aflate în domeniul public, care sunt în proprietatea solicitantului, precum și cele care sunt în administrarea/concesiunea/folosința solicitantului sau a autorității deliberative a acestuia, conform legii, evidențiate în aceeași carte funciară sau la aceeași poziție în inventarul public, după caz;

k) *construcție cu caracter provizoriu* — construcție autorizată ca atare, indiferent de natura materialelor utilizate, care, prin specificul funcțiunii adăpostite ori datorită cerințelor urbanistice impuse de autoritatea publică, are o durată de existență limitată, precizată și prin autorizația de construire;

l) *contribuție financiară* — valoarea cheltuielilor eligibile necesare implementării proiectului, susținută de către beneficiar din surse financiare proprii; în cazul în care beneficiarul implementează proiectul în parteneriat cu consiliile județene/Consiliul General al Municipiului București, contribuția financiară va putea fi suportată de liderul de proiect, în condițiile stabilite prin acordul de parteneriat;

m) *criterii de eligibilitate* — condiții care trebuie îndeplinite cumulativ pentru obținerea finanțării; acestea vizează solicitantul, proiectul propus și cheltuielile proiectului;

n) *dosar de decontare* — cererea de decontare însoțită de documentația care trebuie depusă de către beneficiar în vederea decontării de către AFM a cheltuielilor eligibile;

o) *dosar de finanțare* — cererea de finanțare însoțită de documentația care trebuie transmisă de către solicitant în vederea analizării, selectării, avizării și aprobării de către AFM;

p) *energie primară* — energie rezultată din sursele de energie regenerabile și neregenerabile, care nu a fost supusă niciunui proces de conversie sau de transformare;

q) *energie din surse regenerabile* — energie obținută din surse regenerabile nefosile, precum: energia eoliană, solară, aerotermală, geotermală, hidrotermală și energia oceanelor, energia hidrolică, biomasa, gazul de fermentare a deșeurilor, denumit și gaz de depozit, și gazul de fermentare a nămolurilor din instalațiile de epurare a apelor uzate și biogaz;

r) *obiectiv de investiții* — clădire publică asupra căreia se vor implementa acțiunile/măsurile prevăzute la art. 10 alin. (2) efectuate pentru atingerea scopului Programului, în condițiile prezentului ghid;

s) *raport de implementare* — document tehnic care conține descrierea modului în care au fost implementate măsurile de îmbunătățire a performanțelor termice și energetice ale clădirii și cuantificarea rezultatelor obținute, elaborat de către auditorul energetic atestat gradul Ici;

ș) *sesiune de înscriere* — perioadă determinată, stabilită prin dispoziție a președintelui AFM;

ț) *sesiunea de transmitere a dosarelor de finanțare* — perioadă determinată, în interiorul căreia solicitantul transmite la AFM dosarul de finanțare;

u) *sesiune de finanțare* — perioadă determinată, stabilită prin dispoziție a președintelui AFM, care cuprinde activitățile prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. a)–i) și poate include una sau mai multe sesiuni de înscriere ori de transmitere a dosarului de finanțare;

v) *solicitant* — orice entitate dintre cele prevăzute la art. 8, care se înscrie în Program și transmite la AFM dosarul de finanțare; în cazul în care proiectul se implementează în parteneriat cu consiliile județene/Consiliul General al Municipiului București, înscrierea în Program se va putea efectua de liderul de proiect, în numele și pe seama solicitantului, în condițiile stabilite prin acordul de parteneriat.

(2) În cuprinsul prezentului ghid sunt utilizate următoarele reguli de interpretare:

a) termenul „zi” sau „zile” reprezintă zi calendaristică ori zilele calendaristice, dacă nu se specifică altfel;

b) termenul se calculează fără a se lua în calcul prima și ultima zi, iar când ultima zi cade într-o zi nelucrătoare, termenul se prelungește până în prima zi lucrătoare care urmează; documentele și actele solicitate prin ghid pot fi utilizate și în data eliberării lor;

c) cu excepția unor prevederi contrare, cuvintele la forma de singular includ și forma de plural și viceversa, acolo unde acest lucru este permis de context.

(3) În cuprinsul prezentului ghid sunt utilizate următoarele acronime:

- a) *AFM* — Administrația Fondului pentru Mediu;
- b) *ANCPI* — Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară;
- c) *COSR* — Comitetul Olimpic și Sportiv Român;
- d) *DALI* — documentație de avizare a lucrărilor de intervenții;
- e) *SF* — studiu de fezabilitate;
- f) *TVA* — taxa pe valoarea adăugată;
- g) *UAT* — unitate administrativ-teritorială.

ARTICOLUL 5

Organizarea sesiunii de finanțare

(1) Anual se pot organiza una sau mai multe sesiuni de finanțare, în limita sumei alocate în condițiile prevăzute la art. 3.

(2) Pentru organizarea sesiunii de finanțare se aprobă prin dispoziție a președintelui AFM:

- a) deschiderea sesiunii de finanțare;
- b) perioada sesiunii de depunere a cererilor de finanțare;
- c) suma alocată sesiunii de finanțare din bugetul Fondului pentru mediu.

(3) Dispoziția președintelui cuprinzând informațiile prevăzute la alin. (2) se publică pe pagina de internet a AFM.

(4) În cadrul unei sesiuni de finanțare, suma maximă care poate fi acordată unui solicitant, prin una sau mai multe cereri de finanțare, este:

- a) 6.000.000 lei pentru comune cu o populație de până la 5.000 de locuitori inclusiv;
- b) 12.000.000 lei pentru comune cu o populație de peste 5.001 locuitori;
- c) 16.000.000 lei pentru orașe și pentru solicitanții prevăzuți la art. 8 alin. (1) lit. d) și e);
- d) 28.000.000 lei pentru consilii județene;
- e) 28.000.000 lei pentru municipiul de rang 0;
- f) 28.000.000 lei pentru municipii de rang I;
- g) 20.000.000 lei pentru municipii de rang II;
- h) 24.000.000 lei pentru subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiului București.

(5) În cazul în care un solicitant intenționează să obțină finanțare pentru mai multe obiective de investiții, astfel cum sunt definite la art. 4 alin. (1) lit. r), se va transmite câte o cerere de finanțare pentru fiecare obiectiv.

(6) Analiza dosarelor de finanțare se realizează de către personalul AFM, cu posibilitatea de externalizare a serviciilor de analiză a dosarelor de finanțare, sau prin cooptarea de personal din alte instituții publice sau autorități publice centrale, cu aprobarea conducătorilor acestora.

(7) Suma maximă care poate fi acordată solicitanților, pe fiecare categorie prevăzută la alin. (4), include și sumele disponibile pentru solicitanții prevăzuți la art. 8 alin. (1) lit. c), corespunzătoare unităților administrativ-teritoriale în subordinea/în coordonarea cărora funcționează.

(8) În cadrul unei sesiuni de finanțare, un solicitant poate depune și derula, în același timp, mai multe proiecte, cu condiția încadrării în plafonul maxim prevăzut la alin. (4).

ARTICOLUL 6

Etapele Programului

(1) Etapele Programului sunt următoarele:

- a) publicarea pe pagina de internet a AFM a anunțului de deschidere a sesiunii de finanțare;
- b) depunerea dosarului de finanțare;

c) analiza conformității administrative a documentelor transmise, a eligibilității solicitantului, proiectului și a cheltuielilor de către AFM;

d) publicarea de către AFM, pe pagina proprie de internet, a listelor centralizate prevăzute la art. 16, în funcție de categoriile de solicitanți prevăzute la art. 5 alin. (4);

e) depunerea contestațiilor de către solicitanți și soluționarea contestațiilor de către AFM;

f) încheierea contractelor de finanțare;

g) implementarea proiectelor;

h) monitorizarea proiectelor;

i) raportarea către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului a modului de utilizare a sumelor din veniturile obținute în urma scoaterii la licitație a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră și a cantității de CO₂ diminuate prin implementarea proiectelor de creștere a eficienței energetice și de gestionare inteligentă a energiei în clădirile publice, conform indicatorului calculat.

(2) Pentru desfășurarea etapelor Programului se aprobă prin dispoziție a președintelui AFM:

a) comisia de analiză și selectare a dosarelor de finanțare transmise de către solicitanți și comisia de soluționare a contestațiilor, în cazul în care acestea sunt formate din personal al AFM;

b) grile de evaluare, proceduri de lucru, instrucțiuni sau alte documente interne ale AFM, inclusiv pentru îndeplinirea de sarcini și realizarea anumitor activități în cadrul Programului.

CAPITOLUL II

Eligibilitatea solicitantului, a proiectului și a cheltuielilor, transmiterea dosarului de finanțare

ARTICOLUL 7

Cuantumul finanțării

(1) Finanțarea se acordă în procent de maximum 100% din cheltuielile eligibile ale unui obiectiv de investiție și în limita sumelor ce pot fi acordate pentru fiecare categorie de solicitanți prevăzută la art. 5 alin. (4).

(2) Finanțarea care se poate acorda unui solicitant, pentru toate cererile de finanțare transmise în cadrul aceleiași sesiuni de finanțare, este în limita sumelor prevăzute la art. 5 alin. (4).

ARTICOLUL 8

Categoriile de solicitanți eligibili

(1) Sub rezerva îndeplinirii cumulative a criteriilor de eligibilitate prevăzute la art. 9, sunt eligibile pentru a participa în cadrul Programului următoarele categorii de solicitanți:

a) unitățile administrativ-teritoriale organizate la nivel de comună, oraș, municipiu, județ, definite conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;

b) subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiului București, definite conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;

c) instituțiile publice din subordinea/în coordonarea autorităților deliberative ale administrației publice locale;

d) cluburile sportive de drept public și COSR, așa cum sunt definite de Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000, cu modificările și completările ulterioare, pentru baze sportive de drept public aflate în administrarea, concesiunea sau folosința acestora;

e) unitățile publice centrale și/sau teritoriale cu atribuții specifice în domeniul:

1. apărării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, a proprietății publice și private, asigurarea ordinii publice, prevenirea și combaterea faptelor antisociale;

2. protecția civilă și gestionarea situațiilor de urgență; apărarea împotriva incendiilor și protecția civilă a populației și bunurilor.

(2) Pentru clădirile publice pentru care intenționează să obțină finanțare, categoriile de solicitanți prevăzute la alin. (1) trebuie să dețină drept de proprietate, de administrare, de concesiune sau folosință; dreptul de administrare poate fi deținut de solicitant sau de autoritatea deliberativă la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

(3) În cazul în care clădirea publică pentru care se dorește obținerea finanțării este dată în administrare, solicitant eligibil poate fi și titularul dreptului de proprietate, iar în situația aprobării proiectului, acesta va fi derulat de către entitatea care a solicitat finanțarea. În toate cazurile, se poate depune un singur proiect pe obiectiv de investiții.

ARTICOLUL 9

Criterii de eligibilitate a solicitantului

Este considerat eligibil solicitantul care îndeplinește următoarele condiții la momentul transmiterii cererii de finanțare:

a) este proprietar, administrator sau deține un drept de concesiune/folosință asupra clădirii publice pentru care solicită finanțare;

b) nu a fost condamnat pentru infracțiuni împotriva mediului, prin hotărâre judecătorească definitivă;

c) nu figurează cu obligații fiscale restante la bugetele administrate de organele fiscale centrale și de organele fiscale locale, definite potrivit art. 1 pct. 31 și 32 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare;

d) nu figurează cu obligații fiscale restante la bugetul Fondului pentru mediu.

ARTICOLUL 10

Criterii de eligibilitate a obiectivului de investiție aferent cererii de finanțare

(1) Este eligibil obiectivul de investiții care îndeplinește cumulativ următoarele criterii:

a) clădirea publică și terenul aferent sunt în domeniul public;

b) clădirea publică și terenul aferent nu fac obiectul unui litigiu în curs de soluționare la instanțele judecătorești, nu fac obiectul vreunei revendicări potrivit unei legi speciale sau dreptului comun, nu fac obiectul procedurii de expropriere pentru cauză de utilitate publică;

c) clădirea publică nu se încadrează în clasa I de risc seismic, respectiv clădire cu risc ridicat de prăbușire, sau în clasa II de risc seismic, respectiv clădire care sub efectul cutremurului poate suferi degradări structurale majore;

d) auditul energetic estimează o reducere procentuală a consumului total de energie primară de minimum 35%, pentru fiecare clădire din cadrul obiectivului de investiție. În situația în care pentru un obiectiv de investiție sunt necesare și se elaborează mai multe audituri energetice, reducerea procentuală a consumului total de energie primară pe obiectiv se calculează ca medie ponderată a reducerii corespunzătoare clădirilor auditate cu suprafața utilă încălzită a acestora;

e) auditul energetic estimează o reducere procentuală a cantității emisiilor de CO₂ de minimum 35%, pentru fiecare clădire din cadrul obiectivului de investiție. În situația în care pentru un obiectiv de investiție sunt necesare și se elaborează mai multe audituri energetice, reducerea procentuală a cantității

emisiilor de CO₂ pe obiectiv se calculează ca medie ponderată a reducerii corespunzătoare clădirilor auditate cu suprafața utilă încălzită a acestora;

f) clădirea publică nu este compusă din construcție/construcții cu caracter provizoriu;

g) clădirea publică și anexele acesteia pe care se implementează proiectul nu este/nu sunt afectată/e de sarcini în favoarea unei entități care desfășoară activități economice, în sensul prevăzut în cadrul legal referitor la ajutorul de stat; clădirea pe care se implementează proiectul nu face obiectul unui litigiu în curs de soluționare la instanțele judecătorești, al vreunei revendicări potrivit unei legi speciale sau dreptului comun sau al unei proceduri de expropriere pentru cauză de utilitate publică.

(2) Acțiunile sprijinite în cadrul Programului vizează:

a) măsurile de creștere a eficienței energetice (cu asigurarea condițiilor de confort interior), ce includ lucrări de intervenție/activități aferente investiției de bază (tip I);

b) măsurile conexe (tip II) care contribuie la implementarea proiectului pentru care se solicită finanțare și care nu conduc în mod direct la creșterea eficienței energetice, dar includ lucrări de intervenție/activități aferente investiției de bază.

(3) Lucrările de construcții și instalații din categoria măsurilor prevăzute la alin. (2) lit. a) pot cuprinde:

a) lucrări de reabilitare termică a elementelor clădirii:

1. asigurarea unui nivel ridicat de etanșeitate la aer a clădirii, atât prin montarea adecvată a tâmplăriei termoizolante în anvelopa clădirii, cât și prin aplicarea de tehnologii adecvate de reducere a permeabilității la aer a elementelor de anvelopă opace și asigurarea continuității stratului etanș la nivelul anvelopei clădirii;

2. izolarea termică a fațadelor — parte vitrată, prin înlocuirea tâmplăriei exterioare existente, inclusiv a celei aferente accesului în clădirea publică, cu tâmplărie eficientă energetic;

3. izolarea termică a fațadelor — parte opacă, pereți exteriori;

4. izolarea termică a terasei, respectiv termoizolarea planșeului peste ultimul nivel sau a mansardei în cazul existenței șarpantei, cu sisteme termoizolante, după caz;

5. izolarea termică a planșeului peste sol/subsol neîncălzit, a pereților subsolului (dacă acesta este sau urmează a fi utilizat/încălzit pentru desfășurarea de activități specifice unității);

6. izolarea termică a pereților exteriori la interior, conform soluției tehnice, în cazuri argumentate tehnic și arhitectural;

7. montare/înlocuire ferestre de mansardă fixe/mobile în cazul care mansarda respectivă constituie spațiu încălzit;

8. montare/înlocuire ferestre fixe/mobile pentru acoperiș tip terasă;

b) asigurarea sistemului de producere a energiei termice:

1. montarea/repararea/înlocuirea instalației interioare de distribuție a agentului termic sau a apei calde de consum, inclusiv izolarea termică a acesteia, în scopul reducerii pierderilor de căldură și masă, precum și montarea robinetelor automate de presiune diferențială, în scopul creșterii eficienței energetice a sistemului de încălzire prin autoreglarea termohidraulică a rețelei;

2. repararea/înlocuirea cazanului și/sau arzătorului din centrala termică proprie, instalarea unui nou sistem de încălzire/nou sistem de furnizare a apei de consum utilizând cazan cu condensare sau gazeificare, în scopul creșterii randamentului și al reducerii emisiilor echivalent CO₂, inclusiv prin instalații de microcogenerare, dacă sunt fezabile tehnic și economic, cu condiția ca energia termică/electrică produsă să fie utilizată exclusiv pentru clădirea/clădirile care este/sunt deținută(e) de solicitant, amplasată(e) în același/aceeași perimetru/parcelă/adresă al/a solicitantului, inclusiv pentru clădirea/clădirile care nu face/nu fac obiectul proiectului;

3. înlocuirea/dotarea cu corpuri de încălzire statice, ventiloconvectoare și încălzire prin pardoseală;

4. montarea/repararea/înlocuirea rețelei exterioare de distribuție a agentului termic pentru încălzire/apă caldă de consum, care asigură legătura dintre clădirea/clădirile eligibilă/eligibile care face/fac obiectul proiectului și centrala termică proprie obiectivului;

5. izolarea conductelor din subsol/canal termic în scopul reducerii pierderilor de căldură și masă;

6. reglarea zonală sau/și centrală și echilibrarea instalațiilor termice, inclusiv prin montarea de robinete cu cap termostatic (cu acces limitat) la aparatele terminale de încălzire/răcire;

c) lucrări de reabilitare/modernizare a instalațiilor de iluminat în clădiri:

1. reabilitarea/modernizarea instalației de iluminat prin înlocuirea circuitelor de iluminat deteriorate sau subdimensionate;

2. înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent, inclusiv suplimentarea numărului acestora, după caz, cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață, inclusiv tehnologie LED, eventual echipate cu variatoare de culoare și/sau senzori de mișcare/prezență, acolo unde acestea se impun pentru condiții sporite de confort și/sau economie de energie. După caz, se vor realiza studii luminotehnice pentru implementarea sistemelor de iluminat care aduc atât beneficii energetice, cât și îmbunătățirea calității vieții în spațiile deservite;

3. instalarea de corpuri de iluminat cu senzori de mișcare/prezență, acolo unde acestea se impun pentru economie de energie;

d) lucrări de instalare/reabilitare/modernizare a sistemelor de climatizare și/sau ventilare mecanică pentru asigurarea calității aerului interior; asigurarea calității aerului interior prin montarea/repararea/înlocuirea instalației de ventilare mecanică sau instalației de ventilare hibridă (inclusiv a spațiilor comune) și prevederea de soluții de ventilare mecanică cu recuperare de energie termică în proporție de minimum 75%, centralizată sau cu unități individuale cu comandă locală sau centralizată, obligatoriu pentru spațiile în care gradul de ocupare a acestora este mai mare de 0,1 persoane/mp (echivalent cu 10 mp/persoană);

e) instalarea unor sisteme alternative cu eficiență energetică de producere a energiei electrice și/sau termice:

1. instalarea, înlocuirea, repararea, după caz, a unor sisteme alternative de producere a energiei în scopul reducerii consumurilor energetice din surse convenționale și a emisiilor de gaze cu efect de seră: sisteme de alimentare cu energie utilizând surse regenerabile de energie, precum instalații cu panouri solare termice și/sau hibride, instalații cu panouri solare fotovoltaice, microcentrale care funcționează prin cogenerare de înaltă eficiență, pompe de căldură, centrale pe biomasă, centrale de cogenerare pe biomasă, schimbătoare de căldură sol-aer, recuperatoare de căldură, instalații de producere a energiei din surse geotermale, turbine eoliene;

2. sistemele de producere a energiei utilizând surse regenerabile pot fi montate, conform soluției tehnice, pe clădire sau în apropierea acesteia, cu condiția ca acestea să se afle pe imobilul (teren și clădire) aflat în proprietatea publică/administrarea/concesiunea/folosința solicitantului;

3. sursele de energie (instalația/capacitatea de producere a energiei) se dimensionează pentru producerea energiei necesare doar pentru acoperirea necesarului anual de energie al clădirii publice, fără a se urmări în mod special livrare de energie în rețelele naționale. Dacă prin utilizarea echipamentelor pentru producerea de energie electrică necesară consumului propriu rezultă un surplus, acesta poate fi livrat în sistemul energetic național, cu respectarea legislației în domeniu, sub rezerva necomercializării respectivului surplus în condiții de piață liberă/concurențială. În caz contrar, sprijinul

financiar acordat prin prezentul program poate constitui ajutor de stat, autoritățile competente putând proceda la recuperarea sumelor finanțate;

f) sisteme de management energetic integrat pentru clădiri și alte măsuri care conduc la realizarea scopului proiectului:

1. montarea unor sisteme inteligente de contorizare, urmărire și înregistrare a consumurilor energetice și/sau, după caz, instalarea unor sisteme de management energetic integrat, precum sisteme de automatizare, control și/sau monitorizare, care vizează și fac posibilă economia de energie la nivelul sistemelor tehnice ale clădirii;

2. montarea echipamentelor de măsurare a consumurilor de energie din clădire pentru energie electrică și energie termică;

3. realizarea lucrărilor de racordare/branșare/rebranșare a clădirii la sistemul centralizat de producere și/sau furnizare a energiei termice;

4. implementarea sistemelor de management al consumurilor energetice: achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru gestionarea energiei.

(4) Lucrările de intervenție/Activitățile aferente investiției de bază din categoria măsurilor prevăzute la alin. (2) lit. b), măsurile conexe (tip II), pot cuprinde:

a) repararea/înlocuirea șarpantei și a învelitorii, numai în situația în care a fost termoizolat planșeul peste ultimul nivel sau mansarda care constituie spațiu încălzit;

b) repararea acoperișului tip terasă, hidroizolarea terasei numai în situația în care a fost termoizolat planșeul peste ultimul nivel;

c) demontarea instalațiilor și a echipamentelor montate aparent pe fațadele/terasa clădirii, precum și montarea/remontarea acestora, dacă este cazul, după efectuarea lucrărilor de intervenție;

d) refacerea finisajelor interioare în zonele de intervenție;

e) repararea trotuarelor de protecție, în scopul eliminării infiltrațiilor la infrastructura clădirii;

f) lucrări de montare/reabilitare/modernizare a instalațiilor electrice de forță în centrale termice în cazurile în care acestea vor fi dotate cu echipamente și utilaje consumatoare de energie electrică (pompe de căldură, cazane, pompe);

g) lucrări de montare/reabilitare/modernizare a echipamentelor necesare pentru asigurarea sporului de putere electrică, în cazul în care acesta este necesar;

h) optimizarea eficienței energetice prin instalarea produselor specifice de umbrire pentru ferestrele de mansardă sau, după caz, a ferestrelor pentru acoperiș terasă;

i) sistem de control climatic prin instalarea sistemelor de automatizare, control și monitorizare a calității aerului și temperaturii din spațiile de sub șarpantă;

j) repararea/înlocuirea sistemului de colectare a apelor meteorice, în cazul clădirilor cu șarpantă;

k) repararea/înlocuirea sistemului de colectare a apelor meteorice, respectiv a sistemului de colectare și evacuare a apelor meteorice la nivelul învelitoarei tip terasă;

l) soluții pentru recuperarea și reutilizarea apei pluviale;

m) pregătirea infrastructurii electrice pentru alimentarea unor stații de reîncărcare a vehiculelor electrice în parcările aflate pe amplasamentul propus prin proiect (cheltuielile care vizează achiziția stațiilor de reîncărcare nu sunt eligibile).

(5) Toate măsurile de tip I și II trebuie să fie fundamentate în DALI, ținând cont de raportul de expertiză tehnică și de auditul energetic.

(6) Toate măsurile de tip I și II se aplică și în cazul extinderilor/recompartimentărilor obiectivelor deținute de solicitant (spre exemplu, un grup sanitar alipit de clădire sau o centrală termică construită separat față de clădire care deservește clădirea publică), dar cheltuielile aferente realizării construcției propriu-zise care constituie extindere/recompartimentare nu sunt eligibile.

ARTICOLUL 11

Categorii de cheltuieli eligibile

(1) Pentru fiecare obiectiv de investiție sunt considerate eligibile următoarele:

a) cheltuielile pentru proiectare, asistență tehnică și studii, respectiv subcap. 3.1, 3.5 și 3.8 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, sunt eligibile cumulativ, în limita a 6% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente investiției de bază;

b) cheltuielile cu consultanța, respectiv subcap. 3.7 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare, sunt eligibile în limita a 4% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente investiției de bază;

c) cheltuielile pentru investiția de bază, menționate la subcap. 4.1—4.4 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare, conform criteriilor de eligibilitate prevăzute la art. 10 alin. (3) și (4);

d) cheltuielile pentru elaborarea certificatului de performanță energetică și efectuarea auditului energetic înainte de intervenție, precum și elaborarea raportului de implementare după intervenție, realizate de un auditor energetic pentru clădiri atestat gradul I ci. AFM finanțează pentru toate aceste cheltuieli până la 10 lei/mp suprafață construită desfășurată, inclusiv TVA, pentru fiecare clădire cuprinsă în obiectivul de investiții, respectiv subcap. 3.4 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare;

e) cheltuieli privind expertizarea tehnică a clădirii publice conform reglementărilor în vigoare, în vederea încadrării într-o clasă de risc seismic, înainte și după intervenție, după caz. AFM finanțează pentru toate aceste cheltuieli până la 7.000 lei, inclusiv TVA, pentru fiecare clădire cuprinsă în obiectivul de investiție, respectiv subcap. 3.3 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare;

f) cheltuieli pentru informare și publicitate conform subcap. 5.4 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare;

g) cheltuieli cu lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier, respectiv subcap. 5.1.1 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare;

h) cheltuieli diverse și neprevăzute, în limita a 20% în cazul lucrărilor de intervenție și în limita a 10% în cazul extinderilor din valoarea cheltuielilor prevăzute la subcap. 3.5, 3.8, 4.1, 4.2, 4.3 și 4.4 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare;

i) TVA aferentă cheltuielilor eligibile ale proiectului, în condițiile în care aceasta a fost solicitată și nu este recuperabilă, rambursabilă sau compensată prin orice alte mijloace, potrivit prevederilor legale.

(2) Valoarea estimată a proiectului/obiectivului nu este limitată. Finanțarea maximă aprobată pentru fiecare categorie de solicitant nu poate depăși suma prevăzută la art. 5 alin. (4). Diferența până la valoarea totală a proiectului va fi susținută de către beneficiar din surse financiare proprii.

ARTICOLUL 12

Conținutul dosarului de finanțare

Dosarul de finanțare trebuie să cuprindă următoarele documente:

a) cererea de finanțare, conform anexei nr. 1, semnată cu semnătură electronică calificată bazată pe un certificat calificat emis de un prestator de servicii de încredere conform Regulamentului (UE) 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE de către reprezentantul legal sau de către împuternicitul acestuia;

b) actul de identitate al reprezentantului legal sau al împuternicitului;

c) împuternicirea/actul administrativ prin care persoana împuternicită este mandată de către reprezentantul legal, după caz;

d) documentul doveditor al deschiderii de către solicitant al unui cont; pentru solicitantul UAT, documentul doveditor al deschiderii de către solicitant la Trezoreria Statului a contului de venituri încasate de la Fondul pentru mediu, în urma scoaterii la licitație a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră și reprezentând finanțare a proiectelor pentru protecția mediului; contul va avea cod/indicator bugetar 43.02.44/43.44.00, iar pentru solicitantul instituția publică, contul va avea cod/indicator bugetar 51.02.39;

e) certificatul de atestare fiscală privind obligațiile de plată către bugetul de stat, emis pe numele solicitantului de către organul teritorial de specialitate al Ministerului Finanțelor, în termen de valabilitate la data depunerii dosarului de finanțare;

f) certificatul de atestare fiscală privind impozitele și taxele locale și alte venituri ale bugetului local, emis pe numele solicitantului de către autoritatea publică locală în a cărei rază teritorială își are sediul solicitantul, în termen de valabilitate la data depunerii dosarului de finanțare;

g) certificatul de atestare fiscală privind obligațiile la Fondul pentru mediu, emis pe numele solicitantului, eliberat de către AFM, în termen de valabilitate la data depunerii dosarului de finanțare, sau declarația pe propria răspundere de unde să rezulte că solicitantul și-a îndeplinit toate obligațiile la Fondul pentru mediu, respectiv a depus toate declarațiile privind obligațiile la Fondul pentru mediu și nu are sume datorate la data depunerii dosarului de finanțare; declarația va fi dată sub sancțiunea prevederilor penale privind falsul în declarații și va fi asumată prin semnătură electronică de către reprezentantul legal sau a împuternicitului acestuia;

h) hotărârea consiliului local/Consiliului General al Municipiului București/consiliului județean/organului de decizie al solicitantului privind participarea la Program, care va conține, după caz:

1. acordul privind asigurarea și susținerea contribuției financiare aferente cheltuielilor eligibile ale obiectivului/obiectivelor;

2. acordul privind susținerea cheltuielilor neeligibile ale obiectivului/obiectivelor;

3. aprobarea documentației tehnico-economice și a indicatorilor tehnico-economici;

i) certificatul de performanță energetică și auditul energetic aferente fiecărui obiectiv de investiție înainte de intervenție, întocmit conform legislației în vigoare de către un auditor energetic pentru clădiri gradul I ci atestat, care trebuie să conțină în mod obligatoriu următoarele informații sub formă tabelară:

1. reducerea procentuală a consumului de energie primară. Se vor indica valorile inițiale și valorile estimate după realizarea investiției;

2. reducerea procentuală a emisiilor echivalent CO₂. Se vor indica valorile inițiale și valorile estimate a fi obținute după realizarea investiției;

3. procentajul din consumul total de energie primară, realizat din surse regenerabile de energie la nivel de obiectiv de investiție, în situația inițială și estimat, după realizarea investiției;

4. aria utilă a spațiului încălzit;

j) DALI pentru obiectivul de investiții propus, întocmit conform Hotărârii Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, și Hotărârii Guvernului nr. 925/1995 pentru aprobarea Regulamentului privind verificarea și expertizarea tehnică a proiectelor, expertizarea tehnică a execuției lucrărilor și a construcțiilor, precum și verificarea calității lucrărilor executate, cu modificările ulterioare, verificată de verficator atestat, în cazul intervențiilor la clădiri existente. În scopul unei analize clare și obiective, denumirea cheltuielilor eligibile consemnate în devizul general aferent obiectivului de investiție va fi preluată conform art. 10 alin. (3) și (4); certificatul de urbanism, avizele și acordurile nu sunt obligatorii la depunerea dosarului de finanțare. În situația în care anumite componente nu sunt considerate necesare în conținutul DALI, se va motiva de către proiectant în acest sens;

k) expertiză tehnică a clădirii pentru reabilitarea clădirilor existente, încadrarea imobilului în clasa de risc seismic, întocmită conform prevederilor legale în vigoare, nu mai veche de 6 luni la data depunerii dosarului de finanțare. Se va menționa suprafața construită desfășurată pentru fiecare clădire cuprinsă în obiectivul de investiții;

l) SF, întocmit conform Hotărârii Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, în cazul în care sunt prevăzute extinderi (spre exemplu, un grup sanitar alipit de clădire sau o centrală termică construită separat față de clădire care deservesc clădirea publică); certificatul de urbanism, avizele și acordurile nu sunt obligatorii la depunerea dosarului de finanțare. În situația în care anumite componente nu sunt considerate necesare, în conținutul SF se va motiva de către proiectant în acest sens;

m) inventarul bunurilor imobile din domeniul public sau extras de carte funciară, pentru solicitanții care dețin drept de proprietate asupra clădirii pentru care se solicită finanțare;

n) hotărârea Guvernului sau a consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local al comunei, al orașului sau al municipiului, după caz, ori extras de carte funciară, care să ateste dreptul de administrare, concesiune sau folosință pentru solicitanții care nu dețin drept de proprietate asupra clădirii pentru care se solicită finanțare;

o) acordul de parteneriat încheiat de solicitant cu consiliul județean/Consiliului General al Municipiului București, după caz;

p) extras din Registrul sportiv, pentru solicitanții menționați la art. 8 alin. (1) lit. d);

q) pentru situațiile prevăzute la art. 5 alin. (4) lit. a) și b), solicitanții vor prezenta documentul emis de direcțiile de specialitate ale Institutului Național de Statistică, care să ateste numărul de locuitori ai acestora.

ARTICOLUL 13

Depunerea dosarului de finanțare

(1) Instrucțiuni cuprinzând modul de depunere a dosarului de finanțare, precum și alte informații relevante se elaborează și se aprobă la nivelul AFM și se aduc la cunoștința persoanelor interesate prin publicarea pe pagina de internet a instituției.

(2) Înscrierile în aplicație se realizează în limita a 200% din bugetul alocat Programului.

CAPITOLUL III

Procesul de analiză a documentelor transmise de către solicitant, în vederea aprobării finanțării

ARTICOLUL 14

Analiza și selectarea cererilor de finanțare

(1) Comisia de analiză și selectare procedează la analiza documentelor și stabilirea eligibilității solicitantului, a obiectivului de investiție și a cheltuielilor eligibile.

(2) În vederea stabilirii eligibilității dosarelor de finanțare, Comisia de analiză și selectare poate proceda, o singură dată, pentru același motiv, la:

a) solicitarea de informații sau documente suplimentare față de cele prevăzute în prezentul ghid;

b) solicitarea remedierii/clarificării pentru neconcordanțele/erorile constatate în cuprinsul documentației transmise de solicitant;

c) completarea documentației prevăzute la art. 12, în cazul în care se constată existența unor documente depuse incomplet. Prin excepție, în situația în care nu au fost depuse, documentele prevăzute la art. 12 lit. b)—d), p) și q) pot fi prezentate integral, la solicitarea comisiei.

(3) Documentele sau informațiile prezentate de solicitant trebuie să ateste eligibilitatea la data prevăzută prin ghid pentru fiecare document. Prin excepție, pentru documentele prevăzute la art. 12 lit. d), h), i)—l) și q) pot fi transmise remedieri/clarificări care vor atesta eligibilitatea solicitantului, proiectului și cheltuielilor la data transmiterii acestora.

(4) În situația aplicării prevederilor alin. (3), AFM comunică solicitantului observațiile/constatările sale prin publicarea pe pagina proprie de internet, precum și prin transmiterea către solicitant a unui e-mail de informare.

(5) Termenul în care pot fi transmise documentele, în condițiile alin. (2) și (3), este de 7 zile lucrătoare de la data publicării pe pagina de internet a AFM.

(6) Atrage respingerea dosarului de finanțare:

a) neîndeplinirea criteriilor de eligibilitate prevăzute la art. 9 și 10;

b) neprezentarea clarificărilor/completărilor solicitate în termenul indicat de AFM, potrivit alin. (5), ori prezentarea de documentații/clarificări/completări incomplete.

(7) Comisia de analiză și selectare completează grila de evaluare integral, inclusiv tabelul aferent cheltuielilor eligibile, suma propusă spre finanțare și procentul din valoarea totală eligibilă care va fi finanțat.

(8) Cererile de finanțare care nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate prevăzute în prezentul ghid sunt respinse, în acest sens fiind supus aprobării Comitetului director al AFM centralizatorul cuprinzând obiectivele respinse.

(9) În cazul cererilor de finanțare care îndeplinesc criteriile de eligibilitate, se va întocmi de către comisia de analiză și selectare centralizatorul cererilor de finanțare propuse spre avizare, în cuprinsul căruia se vor preciza următoarele: numărul cererii de finanțare, valoarea eligibilă a obiectivului, denumirea obiectivului, suma propusă spre finanțare pentru fiecare obiectiv și procentajul pe care îl reprezintă aceasta din valoarea eligibilă, după caz. Dosarele vor fi aprobate în ordinea depunerii cererilor de finanțare.

(10) În cazul în care bugetul alocat sesiunii nu permite finanțarea tuturor proiectelor aprobate, AFM procedează la suplimentarea bugetului.

ARTICOLUL 15

Aprobarea dosarelor de finanțare

(1) După avizarea centralizatoarelor cu cererile de finanțare propuse spre avizare, Comitetul director al AFM propune Comitetului de avizare al AFM aprobarea finanțării proiectelor.

(2) Comitetul de avizare aprobă, prin hotărâre, finanțarea unuia sau mai multor proiecte dintre cele propuse de Comitetul director, iar sumele aprobate reprezintă valorile maxime ce pot fi finanțate în cadrul proiectelor și nu pot fi suplimentate.

(3) Comitetul director al AFM aprobă, prin decizie, centralizatoarele privind proiectele respinse.

ARTICOLUL 16

Comunicarea rezultatelor

Centralizatoarele cuprinzând proiectele aprobate, proiectele respinse și proiectele propuse spre respingere cu posibilitatea de remediere se publică pe pagina de internet a AFM, iar către solicitant se transmite un e-mail de informare.

ARTICOLUL 17

Contestații

(1) Solicitanții pot formula contestație împotriva rezultatelor analizei evaluării proiectelor, în termen de 30 de zile de la data publicării pe pagina de internet a AFM.

(2) Contestația se poate transmite la AFM, în format electronic, în termenul prevăzut la alin. (1).

(3) Contestația va fi semnată olograf sau cu semnătură digitală calificată și va cuprinde următoarele elemente, sub sancțiunea respingerii ca inadmisibilă:

a) atributele de identificare ale contestatarului, precum și împuternicirea avocațială, acolo unde este cazul;

b) codul unic de înregistrare al cererii de finanțare;

c) obiectul contestației;

d) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază contestația;

e) documente justificative, după caz.

(4) AFM soluționează contestațiile în termen de 30 de zile de la data înregistrării acestora.

(5) Listele cuprinzând contestațiile admise sau respinse se vor publica pe pagina de internet a AFM, iar deciziile de soluționare vor fi comunicate contestatarilor, în condițiile legii.

(6) Decizia de soluționare a contestației poate fi atacată la instanța de contencios administrativ competentă, potrivit prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

ARTICOLUL 18

Perfectarea contractului de finanțare și acordarea finanțării

(1) AFM transmite solicitanților aprobați, prin intermediul poștei electronice, contractul de finanțare.

(2) În termen de 15 zile de la primirea contractului de finanțare, recepționat conform alin. (1), solicitanții îl vor semna cu semnătură digitală calificată și îl vor transmite către AFM prin poștă electronică.

(3) Netransmiterea contractului semnat în termenul prevăzut la alin. (2) se consideră renunțare la finanțare.

(4) Modelul contractului de finanțare este prevăzut în anexa nr. 2 la prezentul ghid.

(5) Contractul se întocmește în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

(6) Contractul intră în vigoare la data semnării acestuia de către ambele părți și își încetează valabilitatea odată cu sfârșitul perioadei de monitorizare a proiectului. Durata de implementare a proiectului, stabilită în cadrul contractului, nu poate depăși 24 de luni. Aceasta se calculează de la data depunerii primei cereri de decontare/avans.

(7) În cadrul contractului, beneficiarul poate depune maximum 3 cereri de decontare/avans.

(8) Prin excepție, în situații justificate, durata de implementare a proiectului poate fi prelungită cu acordul AFM.

(9) Valoarea aprobată spre finanțare nu poate fi suplimentată față de cea aprobată inițial, beneficiarul având obligația să asigure din surse proprii finalizarea investiției.

(10) AFM poate acorda plăți reprezentând avans în cuantum de maximum 30% din valoarea totală a contractului de finanțare, într-una sau mai multe tranșe, în condițiile legii.

(11) Sumele finanțate în cadrul Programului nu pot face obiectul executării silite prin poprire, potrivit Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(12) Acordarea finanțării se face cu respectarea de către beneficiar a prevederilor art. 15³ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare.

(13) Până la momentul perfectării contractului, AFM are dreptul să modifice și/sau să completeze modelul de contract, ulterior orice modificare și/sau completare realizându-se cu acordul ambelor părți, exprimat prin act adițional.

(14) În cazul nerespectării clauzelor contractuale și a obligațiilor asumate de beneficiar în cadrul Programului, AFM poate anula sau recupera finanțarea, iar contractul încetează/ poate fi reziliat, cu îndeplinirea formalităților specifice de notificare.

(15) În cazul recuperării finanțării, la valoarea de recuperat se adaugă accesorii, calculate de la data plăților efectuate cu titlu de finanțare până la data recuperării sau a rambursării integrale, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare.

(16) În cazul în care încetarea contractului intervine înainte de plata efectuată de AFM, beneficiarul nu este obligat la restituirea vreunei sume.

ARTICOLUL 19

Acordarea avansului

(1) AFM poate acorda plăți reprezentând avans, dar nu mai mult de 30% din valoarea contractului.

(2) Cererea de acordare avans va fi însoțită de contracte ferme încheiate în condițiile legii pentru lucrările executate, serviciile prestate și bunurile livrate, ofertele financiare ce au stat la baza încheierii contractelor.

(3) Sumele reprezentând plăți în avans, nejustificate prin lucrările executate, serviciile prestate și bunurile livrate, până la sfârșitul anului, se vor restitui AFM.

(4) Restituirea sumelor se face cu perceperea dobânzilor și a penalităților de întârziere existente pentru creanțele bugetare. În cazul în care recuperarea avansului acordat este programată să se efectueze în anul bugetar următor, beneficiarul va prezenta până la finele anului bugetar curent în care a fost acordat avansul un deviz justificativ al cheltuielilor efectuate, prin care confirmă utilizarea conform destinațiilor legale a avansului acordat.

(5) Prevederile alin. (1) nu se aplică beneficiarilor care nu au justificat/returnat avansuri primite în cadrul proiectului și/sau în cadrul altor proiecte/programe și din alte surse de finanțare. În acest sens, beneficiarul va depune, odată cu cererea de avans, o declarație pe propria răspundere care va evidenția dacă se află sub incidența art. 10 din Hotărârea Guvernului nr. 264/2003

privind stabilirea acțiunilor și categoriilor de cheltuieli, criteriilor, procedurilor și limitelor pentru efectuarea de plăți în avans din fonduri publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(6) AFM nu va efectua o nouă plată decât după stingerea integrală a avansului acordat.

(7) Documentele justificative cu privire la stingerea avansului, prevăzute în anexa nr. 2 la contractul de finanțare, vor fi prezentate la AFM împreună cu o notă de stingere avans, întocmită conform anexei nr. 5 la contractul de finanțare.

(8) Ulterior stingerii avansului, beneficiarul depune, conform prevederilor contractului, cererea/cererile de decontare/avans.

ARTICOLUL 20

Decontarea cheltuielilor eligibile

(1) AFM verifică modul de implementare a proiectului de către beneficiarul finanțării, în conformitate cu prevederile contractuale și ale ghidului de finanțare.

(2) Cererile de decontare/avans se depun în interiorul duratei de implementare a proiectului.

(3) La prima cerere de decontare beneficiarul va prezenta, în situația în care proiectul presupune derularea de lucrări ce se supun autorizării în construcții, proiectul tehnic, dacă acesta nu a fost prezentat la cererea de finanțare, întocmit conform Hotărârii Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare.

(4) În cazul în care beneficiarul depune o singură cerere de decontare, acesta este obligat să facă dovada achitării tranșei din finanțare și a contribuției financiare — acolo unde beneficiarul a optat în acest sens, aferente facturilor fiscale care însoțesc cererea de decontare, în termen de 30 de zile de la efectuarea plății de către AFM, odată cu depunerea raportului de finalizare.

(5) În cazul în care beneficiarul depune mai multe cereri de decontare/avans, la data depunerii fiecărei cereri de decontare/avans, cu excepția primei cereri de decontare/avans, beneficiarul este obligat să depună dovada achitării valorii finanțate din Fondul pentru mediu pentru facturile depuse la cererea de decontare anterioară și a contribuției financiare, după caz.

(6) AFM finanțează cheltuieli eligibile contractate după aprobarea cererii de finanțare și realizate după semnarea contractului. Prin excepție, se vor finanța cheltuielile aferente realizării serviciilor de proiectare, studii, consultanță, audit energetic și expertiză tehnică, precum și cele prevăzute la art. 11 alin. (1) lit. c), realizate anterior perfectării contractului.

(7) Ulterior verificării conformității documentelor aferente ultimei cereri de decontare, personalul AFM poate efectua o vizită la amplasamentele obiectivelor pentru care s-au realizat lucrări pentru eficientizarea energetică.

(8) Vizitele prevăzute la alin. (7) vor fi realizate prin eșantionare, într-un procent din totalul contractelor de finanțare care urmează a fi stabilit în baza unor criterii prin reglementări/proceduri interne ale AFM.

(9) Propunerea la finanțare se poate face doar în condițiile în care documentele care însoțesc cererea de decontare/avans/nota de stingere avans sunt complet și corect întocmite.

(10) În cazul în care beneficiarul depune nota de stingere avans, cererea de decontare și cererea de avans la aceeași dată, ordinea în care acestea se soluționează și se aprobă este următoarea:

- a) notă de stingere avans;
- b) cerere de decontare, în condițiile în care a fost justificat întregul avans acordat;
- c) cerere de avans.

ARTICOLUL 21

Documente necesare decontării și stingerii avansului

Beneficiarul finanțării depune la sediul AFM sau transmite electronic cererea de decontare ori nota de stingere avans, după caz, însoțită de documentele obligatorii prevăzute în anexa nr. 2 la contractul de finanțare.

ARTICOLUL 22

Condiții generale cu privire la decontarea cheltuielilor eligibile

AFM finanțează cheltuieli eligibile în limita sumei aprobate și a procentajului aprobat, după caz, precum și în urma verificării documentelor justificative.

ARTICOLUL 23

Achizițiile publice

(1) Întreaga responsabilitate pentru întocmirea documentației de achiziție publică, organizarea și derularea procedurii de achiziție publică și realizarea lucrărilor în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind achizițiile publice și ale actelor normative aplicabile în materie de investiții publice revine beneficiarului.

(2) La stabilirea condițiilor contractelor de achiziție, beneficiarul finanțării trebuie să aibă în vedere faptul că AFM va proceda la decontarea/stingerea avansului doar pentru cheltuieli eligibile.

(3) În cazul proiectelor implementate în parteneriat cu consiliile județene/Consiliul General al Municipiului București, responsabilitățile prevăzute la alin. (1) vor putea fi asumate de liderul de proiect, în condițiile stabilite prin acordul de parteneriat.

ARTICOLUL 24

Monitorizare

(1) Monitorizarea finanțării acordate în cadrul Programului se face de către structura de specialitate responsabilă cu monitorizarea implementării proiectelor din cadrul AFM.

(2) Este interzisă înstrăinarea sau grevarea cu sarcini a terenului și a clădirii/clădirilor pe care s-a realizat investiția în cadrul Programului pe o perioadă de 3 ani de la data înregistrării raportului de finalizare la AFM.

(3) Beneficiarul este obligat să mențină funcțională investiția realizată în cadrul Programului pentru o perioadă de cel puțin 3 ani de la data depunerii raportului de finalizare.

(4) În orice situație, independentă de voința beneficiarului, care poate conduce la scoaterea din patrimoniul acestuia a investiției finanțate în cadrul Programului, beneficiarii sunt obligați să aducă la cunoștința organelor de executare, potențialilor terți dobânditori sau creditori, după caz, în scris, interdicțiile prevăzute la alin. (2).

(5) Beneficiarul are obligația să transmită AFM un raport de monitorizare, anual, pe toată perioada supusă monitorizării. În fiecare raport se va prezenta diferența dintre consumul inițial de energie primară al clădirii și energia primară finală, consumată în perioada supusă raportării.

(6) Beneficiarul are obligația de a permite reprezentanților AFM accesul la sediile sale și la amplasamentul obiectivului/obiectivelor, pentru inspectarea activităților ce se realizează din finanțarea acordată și examinarea registrelor și a evidențelor contabile legate de proiect.

(7) În situația în care AFM constată nerespectarea condițiilor de acordare a finanțării, notifică beneficiarul în vederea remedierii, după caz, a deficienței respective.

(8) În situația în care, în termen de 15 zile de la primirea notificării, beneficiarul nu remediază deficiența prevăzută la alin. (7), AFM procedează la recuperarea de la acesta a sumelor

finanțate, sume care se fac venit la Fondul pentru mediu, potrivit art. 9 alin. (1) lit. l) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare, și potrivit art. 15⁴ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2011, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare.

(9) AFM poate solicita beneficiarului orice alte date, informații și/sau documente relevante în legătură cu finanțarea acordată, pe perioada supusă monitorizării.

ARTICOLUL 25

Reguli de publicitate

(1) Beneficiarul finanțării este obligat să instaleze un panou de informare la locul de implementare a proiectului, într-un loc vizibil publicului, să îl mențină și să îl întrețină în bună stare pe toată durata de implementare și monitorizare a proiectului.

(2) Caracteristicile panoului sunt următoarele:

a) dimensiunile panourilor de informare vor fi de minimum 1,5 m x 2 m;

b) panourile trebuie confecționate dintr-un material rezistent, astfel încât să se asigure durabilitatea în timp și la condițiile meteo;

c) fundalul recomandat pentru panoul de informare este de culoare albă, iar textul scris cu negru, asigurându-se astfel lizibilitatea;

d) pentru realizarea unitară a acestora se va utiliza fontul Calibri;

e) mărimea corpului literei variază în funcție de spațiul disponibil, cu condiția asigurării vizibilității informațiilor.

(3) Elementele obligatorii care vor fi înscrise pe panourile de informare sunt:

a) sigla AFM împreună cu textul „Finanțat din Fondul pentru mediu”, care să ocupe cel puțin 25% din suprafața panoului de informare;

b) titlul Programului;

c) pagina de internet a Programului — www.afm.ro;

d) numele beneficiarului și al liderului de proiect, acolo unde este cazul;

e) denumirea proiectului;

f) valoarea finanțării proiectului;

g) data începerii și finalizării investiției.

ARTICOLUL 26

Publicarea informațiilor relevante privind Programul

(1) Toate datele, informațiile, instrucțiunile, comunicatele și alte documente relevante în legătură cu Programul se publică pe site-ul AFM, www.afm.ro, și/sau al autorității publice centrale pentru protecția mediului, www.mmediu.ro.

(2) Singurele informații și instrucțiuni valabile sunt cele comunicate oficial de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și/sau de către AFM.

ARTICOLUL 27

Păstrarea documentelor de către AFM

(1) AFM păstrează documentele și informațiile gestionate în cadrul Programului în conformitate cu legislația în vigoare și cu normele sale interne.

(2) În condițiile în care AFM consideră necesar, se poate solicita transmiterea documentelor în original, copie legalizată sau în copie certificată „conform cu originalul” atât pentru documentele aferente dosarului de finanțare, cât și pentru cele prezentate în cererile de decontare/avans și notă de stingere avans.

ARTICOLUL 28

Responsabilități privind gestionarea datelor cu caracter personal

AFM răspunde, în condițiile legii, pentru gestionarea datelor cu caracter personal aparținând persoanelor participante în cadrul Programului, pe care aceasta le prelucrează. Prin transmiterea cererii de finanțare și încheierea contractului de finanțare, solicitantul/beneficiarul proiectului declară că este de acord cu privire la gestionarea și prelucrarea de către AFM a tuturor datelor și informațiilor furnizate, precum și cu privire la transmiterea acestora către terțe instituții sau persoane juridice în vederea verificării îndeplinirii tuturor obligațiilor și clauzelor prevăzute în prezentul ghid sau în scopul elaborării de situații și statistici.

ARTICOLUL 29

Dispoziții generale privind modificările apărute în cadrul proiectului

(1) În cazul în care intervin modificări tehnico-economice față de obiectivul aprobat, sunt necesare următoarele:

a) trebuie transmise AFM documentele justificative înaintea demarării execuției lucrărilor cuprinse în documentația transmisă;

b) AFM analizează modificările și înștiințează beneficiarul cu privire la menținerea eligibilității;

c) în cazul în care modificările presupun cheltuieli suplimentare, AFM le poate aproba în limitele contractului de finanțare, înștiințând beneficiarul în acest sens;

d) cheltuielile eligibile aferente modificărilor prezentate, care implică actualizarea cheltuielilor eligibile prevăzute în contract, vor putea fi finanțate doar după actualizarea anexei nr. 1 la contractul de finanțare.

(2) Modificările proiectului prevăzute la alin. (1) se realizează cu respectarea legislației în vigoare aplicabile.

(3) În situația în care în urma analizei de la alin. (1) lit. b) se constată că beneficiarul nu își menține eligibilitatea, AFM procedează la recuperarea finanțării în cazul în care aceasta a fost acordată, în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare, și la rezilierea contractului.

ARTICOLUL 30

Anexe

Anexele nr. 1—4 fac parte integrantă din prezentul ghid.

*ANEXA Nr. 1
la ghid*

**CERERE
de finanțare****A. Date generale**

Titlul proiectului: .....

Denumirea solicitantului: .....

Numărul de locuitori la data depunerii cererii de finanțare: .....

Codul de înregistrare fiscală .....

Cont: .....

Adresa sediului social: .....

Date de contact sediu: tel. ...., fax ....., e-mail .....

prin:
• reprezentant legal/împuternicit ....., tel. ...., e-mail .....

(numele și prenumele)

• responsabil de proiect ....., tel. ...., e-mail.....

(numele și prenumele)

• lider de proiect desemnat în baza Acordului de parteneriat nr. ...., aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean ...../Consiliului General al Municipiului București nr. ....

Denumirea liderului de proiect: .....

Codul de înregistrare fiscală .....

Adresa sediului social: .....

Date de contact sediu: tel. ...., fax ....., e-mail .....

prin:
• reprezentant legal/împuternicit ....., tel. ...., e-mail .....

(numele și prenumele)

• responsabil de proiect ....., tel. ...., e-mail.....

(numele și prenumele)

B. Finanțare solicitată

Solicitantul ..... solicită o finanțare în sumă de ..... lei (în litere .....), pe un termen de..... luni*, pentru obiectivul de investiție:

• clădirea publică ....., situată în .....

(adresa completă)

identificată în planul de amplasament nr. .... din DALI/SF, cu suma de ..... lei, reprezentând ..... % din valoarea totală eligibilă aferentă obiectivului.

Valoarea totală a proiectului (cheltuieli eligibile + cheltuieli neeligibile) este de ..... lei (în litere .....).

* În condițiile art. 18 din ghidul de finanțare.

Contribuția financiară aferentă cheltuielilor eligibile în cuantum de ..... lei (în litere .....)
va fi susținută financiar:

— din surse proprii;

— de liderul de proiect ....., desemnat în baza Acordului de parteneriat nr. ....

De asemenea, solicităm TVA ca fiind cheltuială eligibilă, având în vedere faptul că nu suntem plătitori de TVA, iar aceasta nu este recuperabilă, rambursabilă sau compensată prin orice mijloace, conform prevederilor legale:

DA

NU

Nr. crt.	Cheltuielile eligibile din cadrul proiectului**	Valoare fără TVA	Valoare TVA	Valoare cu TVA
1.	Cheltuielile pentru proiectare, asistență tehnică și studii, respectiv subcap. 3.1, 3.5 și 3.8 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare, în limita a 6% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente investiției de bază			
2.	Cheltuielile cu consultanța, respectiv subcap. 3.7 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare, în limita a 4% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente investiției de bază			
3.	Cheltuieli privind expertizarea tehnică a clădirii publice conform reglementărilor în vigoare, în vederea încadrării într-o clasă de risc seismic, înainte și după intervenție, după caz; AFM finanțează pentru toate aceste cheltuieli până la 7.000 lei, inclusiv TVA, pentru fiecare clădire cuprinsă în obiectivul de investiție, respectiv subcap. 3.3 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare			
4.	Cheltuielile pentru elaborarea certificatului de performanță energetică și efectuarea auditului energetic înainte de intervenție și elaborarea raportului de implementare după intervenție, realizate de un auditor energetic pentru clădiri atestat gradul Ici; AFM finanțează pentru toate aceste cheltuieli până la 10 lei/mp suprafață construită desfășurată, inclusiv TVA, pentru fiecare clădire cuprinsă în obiectivul de investiții, respectiv subcap. 3.4 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare			
5.	Total investiție de bază conform subcap. 4.1—4.4 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare, din care: 5.1. Măsuri de creștere a eficienței energetice în clădiri (tip I) 5.2. Măsuri conexe care contribuie la implementarea proiectului pentru care se solicită finanțare (tip II)			
6.	Cheltuieli pentru informare și publicitate, conform subcap. 5.4 din conținutul-cadru al devizului general precizat în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare			
7.	Cheltuieli cu lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier, respectiv subcap. 5.1.1 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare			
8.	Cheltuieli diverse și neprevăzute, estimate procentual în limita a 20% în cazul lucrărilor de intervenție și în limita a 10% în cazul extinderilor din valoarea cheltuielilor prevăzute la subcap. 3.5, 3.8, 4.1, 4.2, 4.3 și 4.4 din conținutul-cadru al devizului general prevăzut în anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare.			
	Total			

C. Declarație pe propria răspundere

Subsemnatul, ..., având datele de identificare sus-menționate, reprezentant legal al solicitantului/împuțernicit,

declar pe propria răspundere, sub sancțiunile aplicate faptei de fals în declarații, următoarele:

1. finanțarea solicitată, în situația aprobării și acordării, va fi utilizată în mod exclusiv pentru scopurile declarate în prezenta cerere de finanțare și în celelalte documente cuprinse în dosarul de finanțare;

2. am luat cunoștință de faptul că prezentarea eronată sau falsă a datelor și informațiilor/documentelor false conținute în prezenta cerere de finanțare și în celelalte documente cuprinse în dosarul de finanțare va conduce automat la respingerea acestuia ori la neselectarea proiectului sau, ulterior, la returnarea integrală a sumei primite ca finanțare în cadrul Programului;

3. clădirea publică și terenurile aferente puse la dispoziție pentru realizarea proiectului se află în intravilan, în domeniul public;

4. clădirea și terenurile aferente puse la dispoziție pentru realizarea proiectului se află în proprietatea publică/administrarea/concesiunea/folosința solicitantului și/sau a autorităților deliberative ale acestuia;

** Informațiile se preiau din documentația de avizare a lucrărilor de intervenții (DALI)/studiul de fezabilitate (SF).

5. clădirea și terenurile aferente puse la dispoziție pentru realizarea obiectivului/obiectivelor nu sunt afectate de sarcini în favoarea unei entități care desfășoară activități economice, în sensul prevăzut în cadrul legal referitor la ajutorul de stat;
6. clădirea publică nu este compusă din construcție/construcții cu caracter provizoriu;
7. toate costurile necesare realizării investiției au fost corect reflectate în documentația transmisă;
8. calculele cu privire la economiile rezultate în urma realizării investiției sunt reale;
9. costurile au fost corect estimate pe baza costurilor pieței și calculelor efectuate de proiectant;
10. solicitantul nu a fost condamnat pentru infracțiuni împotriva mediului, prin hotărâre judecătorească definitivă;
11. clădirea publică și terenurile aferente puse la dispoziție pentru realizarea obiectivului nu fac obiectul unui litigiu în curs de soluționare la instanțele judecătorești, al vreunei revendicări potrivit unei legi speciale sau dreptului comun sau al unei proceduri de exproprieri pentru cauză de utilitate publică;
12. clădirea publică nu se încadrează în clasa I de risc seismic, respectiv clădire cu risc ridicat de prăbușire, sau în clasa II de risc seismic, respectiv clădire care sub efectul cutremurului poate suferi degradări structurale majore;
13. solicitantul va respecta prevederile legale în vigoare privind întocmirea documentației de achiziție publică, organizarea și derularea procedurii de achiziție publică și realizarea lucrărilor;
14. sunt de acord cu privire la prelucrarea de către Administrația Fondului pentru Mediu (AFM) a tuturor datelor și informațiilor furnizate, precum și cu privire la transmiterea acestora către terțe instituții sau persoane juridice în vederea verificării îndeplinirii tuturor obligațiilor și clauzelor prevăzute în ghidul de finanțare sau în scopul elaborării de situații și statistici.

Subsemnatul, ..., înțelegând că orice omisiune sau incorectitudine în prezentarea informațiilor în scopul de a obține avantaje patrimoniale sau de orice altă natură este pedepsită conform legii, declar că nu am furnizat documente false sau informații false în documentele prezentate și îmi asum responsabilitatea datelor conținute în prezenta cerere de finanțare și în toate celelalte documente cuprinse în dosarul de finanțare transmis la AFM, inclusiv documentele financiare, garantând, de asemenea, că datele furnizate sunt actuale, reale, corecte și complete.

Prin semnarea prezentei cereri de finanțare confirm că am înțeles și mi-am însușit în integralitate conținutul acesteia.

D. Declarație privind prelucrarea datelor cu caracter personal

Administrația Fondului pentru Mediu, cu sediul în Splaiul Independenței nr. 294, corp A, sectorul 6, București, telefon 021.317.02.87, colectează și prelucrează date cu caracter personal în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 679/2016 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor). Prin acest document, Administrația Fondului pentru Mediu informează persoanele vizate ale căror date sunt colectate cu privire la modul în care sunt utilizate aceste date și despre drepturile care li se cuvin.

a) Date de contact

Administrația Fondului pentru Mediu

Adresa: Splaiul Independenței nr. 294, corp A, sectorul 6, București

Număr de telefon: 021.317.02.87

b) Date de contact ale responsabilului cu protecția datelor

E-mail: .....

Adresa: Splaiul Independenței nr. 294, corp A, sectorul 6, București

Număr de telefon: .....

c) Scopurile prelucrării datelor cu caracter personal

Administrația Fondului pentru Mediu colectează date cu caracter personal pe care le poate prelucra în scopuri precum implementarea tehnică, implementarea financiară (plata) și monitorizare. Astfel, prelucrarea datelor personale se realizează, fără a fi limitativă, pentru următoarele:

- verificarea cererilor de finanțare;
- selectarea proiectelor finanțate;
- stabilirea obligațiilor contractuale;
- autorizarea plății către beneficiari;
- efectuarea plății către beneficiari;
- înregistrarea angajamentelor de plată și a plăților;
- managementul informatic al plăților realizate către beneficiarii proiectelor.

Temeiul prelucrării este constituit din cererea de finanțare, contractul de finanțare și prevederile legale aplicabile. Astfel, pentru a facilita desfășurarea activităților aflate în legătură cu cererea de finanțare și contractul de finanțare și în vederea îndeplinirii obligațiilor legale, comunicăm aceste date către autorități publice, terți sau împuterniciți.

d) Destinatar ai datelor cu caracter personal

În fluxul de procesare și stocare, datele cu caracter personal ar putea fi transferate, după caz, următoarelor categorii de destinatari:

- furnizori, prestatori, terți sau împuterniciți implicați în mod direct sau indirect în procesele aferente scopurilor mai sus menționate (furnizori de servicii IT, furnizori de servicii de consultanță etc.);
- operatori, titulari de drepturi, autorități publice abilitate de lege sau cu care AFM a încheiat protocoale de colaborare în scopul îndeplinirii atribuțiilor specifice conferite de legislația europeană și națională.

e) Perioada stocării datelor

Toate datele cu caracter personal colectate vor fi stocate numai atât timp cât este necesar, luând în considerare durata contractuală până la îndeplinirea obligațiilor contractuale, respectiv a scopului, și (plus) termenele de arhivare prevăzute de dispozițiile legale în materie, și/sau atât cât este necesar pentru a ne exercita drepturile legitime (și drepturile legitime ale altor persoane).

f) Drepturile persoanei vizate

Persoanele vizate ale căror date cu caracter personal sunt colectate de către Administrația Fondului pentru Mediu au următoarele drepturi, conform legislației în domeniu:

- dreptul de acces;
- dreptul la rectificarea datelor;
- dreptul la ștergerea datelor („dreptul de a fi uitat”);
- dreptul la restricționarea prelucrării;
- dreptul la portabilitatea datelor;
- dreptul la opoziție;
- drepturi cu privire la procesul decizional individual automatizat, inclusiv crearea de profiluri;
- dreptul la retragerea consimțământului în cazul prelucrării în scop de informare sau promovare;
- dreptul de a depune o plângere în fața unei autorități de supraveghere a prelucrării datelor cu caracter personal;
- dreptul la o cale de atac judiciară;
- dreptul de a fi notificat de către operator.

Prin prezenta, declar că am fost informat de către Administrația Fondului pentru Mediu cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal.

Numele, prenumele și funcția reprezentantului legal/împuțernicitului .....
Semnătura reprezentantului legal al solicitantului/împuțernicitului .....

*ANEXA Nr. 2
la ghid*

CONTRACT DE FINANȚARE

Între părțile contractante:

Administrația Fondului pentru Mediu, cu sediul în municipiul București, Splaiul Independenței nr. 294, corp A, sectorul 6, cod de identificare fiscală 14715650, cont nr. ...., deschis la Trezoreria Sectorului 6 București, reprezentată legal prin ....., președinte, în calitate de finanțator, denumită în continuare AFM,

și beneficiarul ....., cu sediul în ....., cod de identificare fiscală .....,

cont nr. ...., deschis la ....., prin:

• reprezentant legal/împuțernicit ....., tel. ...., e-mail .....

(numele și prenumele)

• responsabil de proiect ....., tel. ...., e-mail.....;

(numele și prenumele)

• lider de proiect desemnat în baza Acordului de parteneriat nr. ...., aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean ...../Consiliului General al Municipiului București nr. ....

Denumirea liderului de proiect: .....

Codul de înregistrare fiscală .....

Adresa sediului social: .....

Date de contact sediu: tel. ...., fax ....., e-mail .....

prin:

• reprezentant legal/împuțernicit ....., tel. ...., e-mail .....

(numele și prenumele)

• responsabil de proiect ....., tel. ...., e-mail.....;

(numele și prenumele)

a intervenit următorul contract de finanțare, denumit în continuare *contract*:

ARTICOLUL 1**Obiectul contractului**

(1) AFM acordă beneficiarului o finanțare în sumă de ..... lei, reprezentând..... (%) din valoarea cheltuielilor eligibile, pentru realizarea proiectului „.....”, situat în .....

(adresa completă)

(2) Finanțarea se acordă numai pentru cheltuielile eligibile prevăzute în anexa nr. 1 la prezentul contract și numai în limita sumei prevăzute la alin. (1).

(3) Cheltuielile proiectului sunt considerate eligibile dacă sunt îndeplinite următoarele criterii generale:

a) sunt contractate după aprobarea cererii de finanțare și realizate, recepționate și facturate după semnarea contractului și pe perioada de execuție a proiectului, cu excepția cheltuielilor aferente realizării serviciilor de proiectare, studii, consultanță,

audit energetic și expertiză tehnică, precum și a celor prevăzute la art. 11 alin. (1) lit. c) din ghidul de finanțare, care pot fi realizate anterior încheierii contractului;

b) sunt efectiv realizate conform documentelor depuse de beneficiar.

(4) Cheltuielile bancare, respectiv comisioanele bancare, diferențele de curs valutar etc., nu constituie cheltuieli eligibile.

ARTICOLUL 2**Destinația finanțării**

(1) Finanțarea este acordată pentru realizarea proiectului, potrivit art. 1, beneficiarul obligându-se să o utilizeze integral numai în acest scop, conform cererii de finanțare.

(2) Finanțarea se realizează din veniturile Fondului pentru mediu, obținute din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, în limita creditelor bugetare prevăzute cu această destinație prin bugetul anual.

ARTICOLUL 3

Durata contractului și perioada de utilizare a finanțării

(1) Contractul intră în vigoare la data semnării lui de către ambele părți și își încetează valabilitatea la împlinirea unui termen de 3 ani de la data depunerii de către beneficiar a raportului de finalizare a proiectului la AFM.

(2) Termenul de 3 ani prevăzut la alin. (1) constituie perioadă de monitorizare.

(3) Durata de implementare a proiectului este de 24 de luni și se calculează de la data depunerii primei cereri de decontare/avans.

(4) În situații justificate, pe baza solicitării beneficiarului, durata de implementare a proiectului poate fi prelungită cu acordul AFM, dar nu poate depăși 36 de luni.

ARTICOLUL 4

Modalitatea de plată

(1) Decontarea cheltuielilor efectuate de către beneficiar/Acordarea avansului se poate face numai după îndeplinirea de către acesta a tuturor condițiilor prevăzute în ghidul de finanțare și în prezentul contract.

(2) Plata se efectuează în una sau mai multe tranșe, prin debitarea contului de trezorerie al AFM pe măsura tragerii sumei și prin creditarea contului nr. ...., deschis de către beneficiar la ....., numai pe bază de cerere de decontare/avans, conform modelelor prevăzute în anexele nr. 3 și 4 la prezentul contract. Cererea de decontare/avans va fi însoțită de documentele justificative prevăzute în anexa nr. 2 la prezentul contract, în condițiile în care cererea de decontare/avans și documentația aferentă sunt complete și corect întocmite.

(3) Orice plată excedentară efectuată de către AFM constituie plată necuvenită, iar beneficiarul are obligația de a restitui sumele necuvenite în termen de 15 zile de la data confirmării de primire a notificării din partea AFM.

(4) Suma neutilizată la finalul duratei de realizare a proiectului se consideră anulată și rămâne la dispoziția AFM.

(5) Valoarea cheltuielilor eligibile aprobată spre finanțare nu poate fi suplimentată față de cea aprobată inițial, beneficiarul având obligația să asigure din surse proprii finalizarea investiției.

(6) Sumele finanțate în cadrul Programului nu pot face obiectul executării silite prin poprire, potrivit Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(7) Acordarea finanțării se face cu respectarea de către beneficiar a prevederilor art. 15³ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare.

ARTICOLUL 5

Acordarea avansului

(1) AFM poate acorda plăți reprezentând avans, dar nu mai mult de 30% din valoarea contractului de finanțare.

(2) Cererea de acordare avans va fi însoțită de contracte ferme încheiate în condițiile legii și ofertele financiare ce au stat la baza încheierii contractelor.

(3) Sumele reprezentând plăți în avans, nejustificate prin lucrările executate, serviciile prestate și bunurile livrate, până la sfârșitul anului, se vor restitui AFM.

(4) Restituirea sumelor se face cu perceperea dobânzilor și penalităților de întârziere reglementate pentru creanțele bugetare. În cazul în care recuperarea avansului acordat este programată să se efectueze în anul bugetar următor,

beneficiarul va prezenta până la finele anului bugetar curent în care a fost acordat avansul un deviz justificativ al cheltuielilor efectuate, prin care confirmă utilizarea conform destinațiilor legale a avansului acordat.

(5) Alin. (1) nu se aplică beneficiarilor care nu au justificat/returnat avansuri primite în cadrul proiectului și/sau în cadrul altor proiecte/programe și din alte surse de finanțare. În acest sens, beneficiarul va depune o declarație pe propria răspundere care va evidenția dacă se află sub incidența art. 10 din Hotărârea Guvernului nr. 264/2003 privind stabilirea acțiunilor și categoriilor de cheltuieli, criteriilor, procedurilor și limitelor pentru efectuarea de plăți în avans din fonduri publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(6) AFM nu va efectua o nouă plată decât după stingerea integrală a avansului acordat.

(7) Documentele justificative cu privire la stingerea avansului vor fi prezentate la AFM împreună cu o notă de stingere avans, întocmită conform anexei nr. 5 la prezentul contract.

(8) Ulterior stingerii avansului, beneficiarul depune, conform prevederilor contractului de finanțare, cererea/cererile de decontare.

ARTICOLUL 6

Obligațiile beneficiarului

Beneficiarul are următoarele obligații:

1. să depună cererile de decontare/avans în perioada de implementare a proiectului;

2. să folosească finanțarea numai în scopul și în condițiile în care a fost acordată;

3. să asigure contribuția financiară pentru realizarea proiectului;

4. să asigure executarea proiectului cu diligența necesară și eficiență, în conformitate cu prezentul contract, ghidul de finanțare a Programului, precum și cu legislația în vigoare și standardele de mediu aplicabile;

5. să respecte prevederile legislației în vigoare privind achizițiile publice pentru achiziționarea de bunuri, servicii sau lucrări din finanțarea acordată;

6. să fie singurul răspunzător în fața AFM pentru implementarea proiectului; în cazul proiectelor implementate în parteneriat, responsabilitățile vor putea fi asumate de liderul de proiect, în condițiile stabilite prin acordul de parteneriat;

7. să nu înstrăineze sau să nu greveze cu sarcini terenul și clădirea/clădirile aferentă/aferente investiției din cadrul Programului, iar autoritățile deliberative ale unității administrativ-teritoriale să le păstreze în proprietate publică/în administrare/concesiune/folosință în perioada de valabilitate a contractului;

8. să mențină funcțională investiția realizată în cadrul Programului pentru o perioadă de cel puțin 3 ani de la data depunerii raportului de finalizare;

9. să furnizeze și să transmită AFM orice informație sau documente relevante pentru prezentul contract, solicitate în mod rezonabil de către aceasta, în termen de maximum 7 zile de la cerere;

10. să permită reprezentanților AFM și ai instituțiilor/autorităților cu atribuții de verificare și/sau control accesul la amplasamentul proiectului pentru inspectarea/verificarea activităților ce se realizează din finanțarea acordată; să permită personalului AFM să controleze modul în care beneficiarul îndeplinește obiectivele proiectului, pe întreaga perioadă de valabilitate a contractului;

11. să întocmească și să transmită AFM, în termen de 30 de zile de la efectuarea plății ultimei cereri de decontare, un raport de finalizare privind realizarea proiectului, conform modelului prevăzut în anexa nr. 6 la prezentul contract, cu respectarea prevederilor art. 15³ alin. (4) din Ordonanța de

urgentă a Guvernului nr. 115/2011, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare;

12. să transmită AFM dovada achitării valorii finanțate din Fondul pentru mediu, astfel:

a) în cazul în care beneficiarul depune o singură cerere de decontare, acesta este obligat să facă dovada achitării tranșei din finanțare, a contribuției financiare aferente facturilor fiscale care însoțesc cererea de decontare, în termen de 30 de zile de la efectuarea plății de către AFM, odată cu depunerea raportului de finalizare;

b) în cazul în care beneficiarul depune mai multe cereri de decontare/avans, la data depunerii fiecărei cereri de decontare/avans, cu excepția primei cereri de decontare/avans, beneficiarul este obligat să depună dovada achitării valorii finanțate din Fondul pentru mediu, precum și dovada plății contribuției financiare pentru facturile depuse la cererea de decontare anterioară. În termen de 30 de zile de la efectuarea ultimei plăți de către AFM, odată cu depunerea raportului de finalizare, beneficiarul este obligat să facă dovada achitării valorii finanțate din Fondul pentru mediu, precum și a contribuției financiare pentru facturile finanțate la ultima cerere de decontare;

13. să notifice AFM și să prezinte documentele corespunzătoare, în termen de 7 zile de la apariția următoarelor situații:

a) modificări ale formei juridice de deținere a terenului pe care se implementează proiectul, modificări ale atributelor de identificare, modificări cu privire la informațiile furnizate AFM în cererea de finanțare sau pe parcursul derulării prezentului contract;

b) criza financiară, insolvența, executarea silită sau oricare altă procedură similară;

14. să suporte toate taxele, comisioanele, cheltuielile profesionale și orice alte cheltuieli ocazionate de pregătirea, încheierea, executarea, punerea în aplicare și terminarea prezentului contract și a tuturor documentelor și activităților aferente, altele decât cele finanțate de AFM;

15. să fie direct răspunzător pentru întreținerea, supravegherea și funcționalitatea investiției pe toată perioada de valabilitate a prezentului contract;

16. să monteze în locația de implementare un panou informativ inscripționat conform prevederilor ghidului de finanțare și să îl mențină pe întreaga perioadă de valabilitate a contractului;

17. să prezinte, în termen de 7 zile de la cerere, orice alte date, informații și/sau documente relevante în legătură cu finanțarea acordată, în perioada supusă monitorizării, la solicitarea AFM;

18. să permită personalului AFM accesul la sediul acestuia pe perioada de valabilitate a contractului;

19. să întocmească și să transmită AFM un raport de monitorizare, anual, pe toată perioada de monitorizare, al cărui model este prevăzut în anexa nr. 3 la ghidul de finanțare;

20. să nu sponsorizeze/finanțeze activități cu impact negativ asupra mediului pe perioada de valabilitate a contractului;

21. clădirea publică pe care se implementează proiectul să nu fie afectată de sarcini în favoarea unei entități care desfășoară activități economice, în sensul prevăzut în cadrul legal referitor la ajutorul de stat; clădirea publică pe care se implementează proiectul să nu facă obiectul unui litigiu în curs de soluționare la instanțele judecătorești, al vreunei revendicări potrivit unei legi speciale sau dreptului comun sau al unei proceduri de expropriere pentru cauză de utilitate publică;

22. anual, până la data de 15 ianuarie, dar nu mai târziu de data depunerii ultimei cereri de decontare în cazul anului în care se finalizează implementarea proiectului, să transmită AFM:

a) actele administrative/documentele emise de către structura teritorială a Curții de Conturi și/sau alte autorități cu atribuții de control, în legătură cu proiectul finanțat în baza prezentului contract, dacă au fost realizate astfel de controale;

b) actele administrative/documentele emise de către beneficiar în aplicarea deciziilor/măsurilor dispuse prin actele/documentele prevăzute la lit. a), precum și stadiul măsurilor adoptate de către persoanele responsabilizate, dacă au fost emise;

c) date și informații detaliate cu privire la cheltuielile stabilite prin actele administrative/documentele prevăzute la lit. a) ca fiind neeligibile sau nejustificate, precum și eventualele sume care se impun a fi recuperate de la executanții de lucrări, furnizorii de bunuri și/sau servicii ori alte terțe persoane, în legătură cu proiectul finanțat în baza prezentului contract;

23. anual, pe întreaga perioadă de monitorizare, să transmită AFM actele/documentele/informațiile prevăzute la pct. 22, odată cu raportul anual de monitorizare prevăzut la pct. 19;

24. să transmită AFM, în fiecare an, până la data de 10 a lunii ianuarie, modul de utilizare a sumelor din veniturile obținute în urma scoaterii la licitație a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, cantitatea de emisii de gaze cu efect de seră, exprimată în tone de dioxid de carbon echivalent, redusă prin implementarea proiectului în anul precedent, precum și orice alte informații suplimentare referitoare la utilizarea veniturilor, necesare pentru finalizarea raportării.

ARTICOLUL 7

Obligațiile AFM

AFM are următoarele obligații:

1. să asigure finanțarea proiectului în condițiile menționate în prezentul contract, în limita fondurilor disponibile alocate pentru categoria de proiecte din care face parte, cuprinse în bugetul anual al Fondului pentru mediu;

2. să pună la dispoziția beneficiarului informațiile legate de finanțare.

ARTICOLUL 8

Cazuri de culpă

(1) Nerespectarea de către beneficiar a oricăreia din obligațiile sale asumate prin prezentul contract ori care îi revin conform ghidului de finanțare constituie caz de culpă.

(2) Constituie caz de culpă și următoarele fapte ale beneficiarului:

a) face declarații false sau incomplete pentru a obține finanțarea prevăzută în contract;

b) comite nereguli de ordin financiar sau acte de corupție în legătură cu proiectul, stabilite printr-o hotărâre judecătorească definitivă;

c) împotriva beneficiarului a fost demarată procedura de executare silită sau a fost instituită o măsură asigurătorie potrivit legii civile sau penale;

d) situația economico-financiară a beneficiarului nu mai asigură condiții de realizare a proiectului;

e) nedepunerea raportului de monitorizare în intervalul stabilit la art. 6 pct. 19.

(3) AFM va notifica beneficiarul în maximum 5 zile de la constatarea unui caz de culpă și, în situația în care deficiențele menționate în notificare nu sunt înlăturate, AFM are dreptul să ia următoarele măsuri, de îndată, fără punerea în întârziere și fără nicio altă formalitate prealabilă:

a) sistarea temporară a utilizării finanțării până la remedierea cauzelor care au dus la sistare; în acest caz, perioada de sistare nu se adaugă la durata de implementare a proiectului;

b) sistarea definitivă cu recuperarea sumelor virate către beneficiar, în condițiile prevăzute de Ordonanța de urgență a

Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare, și rezilierea contractului, după caz.

ARTICOLUL 9

Încetarea contractului

(1) Contractul încetează de drept:

a) la data prevăzută în contract;

b) la data intervenției unui act de autoritate;

c) la apariția unor circumstanțe care nu au putut fi prevăzute la data încheierii contractului și care pot conduce la modificarea clauzelor contractuale în așa măsură încât îndeplinirea contractului respectiv ar fi contrară instituției și interesului public; acest fapt va fi notificat beneficiarului în termen de 10 zile de la momentul apariției unor astfel de circumstanțe sau de la momentul în care AFM a avut cunoștință de apariția unor astfel de circumstanțe.

(2) Contractul poate înceta în cazul imposibilității obiective a beneficiarului de a realiza proiectul, prin renunțare, cu un preaviz scris de maximum 30 de zile, având drept consecință restituirea, în termenul precizat în notificare/inștiințarea de plată/decizie, de către beneficiar a finanțării primite, la care se adaugă dobânzi/penalități, în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare. În acest caz, contractul încetează prin acordul părților. În situația în care beneficiarul are de restituit sume finanțate, acordul se încheie după restituirea de către acesta a valorii integrale datorate.

(3) Contractul poate înceta prin reziliere, la inițiativa AFM, în următoarele condiții:

a) beneficiarul nu își îndeplinește obligațiile asumate prin contract, inclusiv în cazul nedeunerii cererii de decontare ori în cazul nerespectării obligațiilor care îi revin potrivit ghidului de finanțare;

b) în situația intervenirii unuia dintre cazurile de culpă prevăzute la art. 8 alin. (2).

(4) În cazul nerespectării clauzelor contractuale și a obligațiilor asumate de beneficiar în cadrul Programului, AFM recuperează suma finanțată, iar contractul poate fi reziliat.

(5) În cazul recuperării finanțării, la valoarea de recuperat se datorează dobânzi/penalități, calculate de la data plăților efectuate cu titlu de finanțare până la data recuperării sau a rambursării integrale, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare.

(6) În cazul în care încetarea contractului intervine înainte de plata efectuată de AFM, beneficiarul nu este obligat la restituirea vreunei sume.

(7) Beneficiarul rămâne direct răspunzător pentru toate consecințele financiare directe sau indirecte antrenate de încetarea contractului înainte de termen din culpa sau la inițiativa sa (inclusiv majorări/penalități, conform legii fiscale aplicabile creanțelor bugetare).

ARTICOLUL 10

Forța majoră

(1) Prin *forță majoră* se înțelege un eveniment independent de voința părților, imprevizibil și insurmontabil, intervenit după încheierea contractului și care împiedică părțile să își execute, total sau parțial, obligațiile contractuale.

(2) Partea care invocă forța majoră are următoarele obligații:

a) să notifice și să transmită celeilalte părți documentele justificative emise de autoritățile/instituțiile competente, în condițiile legii;

b) să ia orice măsuri care îi stau la dispoziție în vederea limitării consecințelor.

(3) Dacă nu se procedează la anunțare în condițiile prevăzute la alin. (2), partea care invocă forța majoră va suporta toate daunele provocate celeilalte părți prin lipsa notificării.

(4) După caz, îndeplinirea contractului va fi suspendată în perioada de acțiune a forței majore, dar fără a prejudicia drepturile ce li se cuveneau părților până la apariția acesteia.

(5) Forța majoră, comunicată și dovedită în condițiile alin. (2), exonerează de răspundere partea care o invocă.

(6) Dacă forța majoră și/sau consecințele acesteia durează sau se estimează că va/vor dura mai mult de 3 luni, părțile se obligă să negocieze cu bună-credință în vederea identificării soluției celei mai bune, respectiv:

a) încetarea contractului, fără ca vreuna dintre părți să poată pretinde celeilalte daune-interese;

b) modificarea contractului.

ARTICOLUL 11

Alte clauze

(1) Beneficiarul își asumă integral răspunderea pentru prejudiciile cauzate terților din culpa sa pe parcursul derulării proiectului, AFM fiind degrevată integral de orice responsabilitate.

(2) Beneficiarul își asumă integral răspunderea pentru respectarea prevederilor legale cu privire la protecția muncii personalului însărcinat cu implementarea proiectului.

(3) În nicio circumstanță și din niciun motiv, AFM nu poate fi trasă la răspundere și obligată la plata de daune-interese pe durata desfășurării proiectului și, ca urmare, AFM nu va accepta nicio cerere de despăgubire sau plăți suplimentare.

(4) În cazul în care realizarea proiectului generează costuri suplimentare, aceste costuri vor fi acoperite pe cheltuiala beneficiarului.

(5) Contractul, în integralitatea sa, precum și toate drepturile și obligațiile decurgând din acesta nu pot face obiectul cesiunii. Prin excepție, în cazul proiectelor implementate în parteneriat, responsabilitățile vor putea fi asumate de liderul de proiect, în condițiile stabilite prin acordul de parteneriat.

(6) Beneficiarul va adopta o conduită adecvată prin care va evita conflictul de interese și va informa imediat AFM despre orice situație care dă naștere sau este posibil să dea naștere unui astfel de conflict.

(7) AFM și beneficiarul se angajează să păstreze confidențialitatea documentelor și informațiilor legate de derularea prezentului contract, informațiile putând fi furnizate numai autorităților competente, în condițiile legii, sau unor terțe părți, numai cu acordul părților prezentului contract.

(8) Drepturile de proprietate intelectuală rezultate în urma implementării proiectului, precum și alte documente legate de proiect vor rămâne în patrimoniul beneficiarului, care, la solicitarea AFM, va acorda acesteia dreptul de a utiliza gratuit și după cum consideră necesar informația cuprinsă în rapoartele proiectului, precum și rezultatele obținute, oricare ar fi forma acestora.

(9) Beneficiarul are obligația de a despăgubi din surse proprii AFM pentru toate cheltuielile efectuate împotriva oricăror reclamații și acțiuni în justiție ce rezultă din încălcarea unor drepturi de proprietate intelectuală (brevete de invenție, mărci înregistrate, desene sau modele industriale, drepturi de autor) legate de activitățile necesare implementării proiectului și daune-interese, costuri, taxe și alte cheltuieli de orice natură, aferente violării dreptului de proprietate intelectuală.

(10) Beneficiarul este de acord ca AFM să publice date privind rezultatele implementării proiectului.

(11) Beneficiarul se obligă ca în orice notă, raport, material publicat, conferințe și seminare cu privire la proiect să specifice că acesta a beneficiat de finanțare din Fondul pentru mediu.

(12) Neexercitarea de către AFM a oricărui drept prevăzut în prezentul contract nu constituie o renunțare la acesta, iar AFM va putea uza de acel drept oricând, până la stingerea tuturor obligațiilor beneficiarului față de aceasta.

(13) În cazul în care, referitor la prezentul contract, apar modificări ale legislației aplicabile, părțile au obligația să depună toate diligențele, conform noilor reglementări, astfel încât să nu se abată de la obligațiile stabilite în cuprinsul acestuia.

(14) Sumele finanțate în cadrul contractului nu pot face obiectul executării silite prin poprire potrivit Codului de procedură civilă.

ARTICOLUL 12

Jurisdicție

(1) Orice neînțelegere rezultând din interpretarea și/sau executarea prezentului contract se va rezolva, pe cât posibil, pe cale amiabilă.

(2) În cazul în care o soluție amiabilă nu este posibilă, litigiul se supune spre soluționare instanței judecătorești de drept comun în a cărei rază teritorială își are sediul AFM.

ARTICOLUL 13

Notificări

(1) Orice notificare sau solicitare în baza prezentului contract se va face în scris la următoarele adrese:

a) pentru AFM: municipiul București, Splaiul Independenței nr. 294, corp A, sectorul 6;

b) pentru beneficiar: adresă/e-mail/fax ....., cu condiția ca acestea să fie confirmate ulterior.

(2) În cazul în care beneficiarul dorește să fie notificat la o altă adresă sau și-a schimbat adresa, aceasta va fi comunicată în scris la AFM.

(3) Notificările făcute beneficiarului la adresele menționate la alin. (1) sau (2) se consideră a fi aduse la cunoștința acestuia.

ARTICOLUL 14

Amendamente

(1) Prezentul contract, inclusiv anexele acestuia, poate fi modificat și/sau completat numai cu acordul părților, care va fi consemnat într-un act adițional.

(2) Cererea de modificare a contractului va fi transmisă AFM în interiorul perioadei de implementare a proiectului, pentru cazuri bine întemeiate și justificate de către beneficiar.

(3) Prezentul contract poate fi suspendat pe o perioadă determinată, cu acordul părților, la solicitarea justificată a oricăreia dintre acestea. Perioada de suspendare se adaugă la perioada de implementare a proiectului.

AFM

Președinte,

.....

ARTICOLUL 15

Prelucrarea datelor cu caracter personal

(1) Colectarea, prelucrarea și stocarea/arhivarea datelor cu caracter personal se vor realiza de ambele părți în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 679/2016 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), precum și cu respectarea legislației naționale în materie, în scopul implementării și monitorizării proiectului, realizării obiectivului contractului, precum și în scop statistic.

(2) Datele cu caracter personal, așa cum sunt clasificate în Regulamentul (UE) nr. 679/2016, vor fi prelucrate de AFM în acord cu legislația menționată pe toată perioada contractuală, inclusiv pe perioada de verificare și urmărire a obiectivelor contractuale, în scopul și temeiul legal pentru care s-a perfectat prezentul contract.

(3) Părțile contractuale se vor informa și notifica reciproc cu privire la orice încălcare a securității prelucrării datelor cu caracter personal din prezentul contract, în vederea adoptării de urgență a măsurilor tehnice și organizatorice ce se impun și în vederea notificării Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, conform obligațiilor ce decurg din prevederile Regulamentului (UE) nr. 679/2016.

(4) Părțile vor fi exonerate de răspunderea pentru dezvăluirea informațiilor prevăzute la alineatul precedent dacă:

a) informația a fost dezvăluită după ce a fost obținut acordul scris al celeilalte părți contractante în acest sens, cu respectarea prevederilor legale incidente;

b) partea contractantă a fost obligată în mod legal să dezvăluie informația.

ARTICOLUL 16

Publicarea datelor

Beneficiarul este de acord ca următoarele date să fie publicate de către AFM: denumirea beneficiarului, denumirea proiectului, valoarea totală a finanțării acordate, datele de începere și de finalizare ale proiectului, locul de implementare a acestuia, principalii indicatori ai proiectului, precum și plățile efectuate în cadrul prezentului contract de finanțare.

ARTICOLUL 17

Dispoziții finale

(1) Prin semnarea prezentului contract, inclusiv în caz de semnare prin procură, noi, reprezentanții legali ai beneficiarului, am luat cunoștință de prevederile Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, privind falsul în declarații.

(2) Anexele nr. 1—6, pe care beneficiarul declară că le cunoaște și le acceptă, fac parte integrantă din prezentul contract.

(3) Prezentul contract a fost semnat la data de ....., în două exemplare, ambele având valoare juridică egală, câte unul pentru fiecare parte contractantă.

Beneficiar prin reprezentant legal,

.....

Capitole și subcapitole de cheltuieli eligibile

Capitole și subcapitole de cheltuieli eligibile

AFM
Președinte,

Beneficiar prin reprezentant legal,

.....

.....

ANEXA Nr. 2

la Contractul de finanțare nr. ....

LISTA**documentelor justificative care vor fi transmise
odată cu cererea de decontare/nota de stingere avans**

Beneficiarul finanțării transmite AFM cererea de decontare/nota de stingere avans, însoțită de următoarele documente justificative, certificate „conform cu originalul”, având aplicată semnătura electronică calificată a reprezentantului legal/împuternicitului beneficiarului:

a) proiectul tehnic, întocmit cu respectarea măsurilor propuse prin auditul energetic, documentația de avizare a lucrărilor de intervenții și conform Hotărârii Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, și Hotărârii Guvernului nr. 925/1995 pentru aprobarea Regulamentului privind verificarea și expertizarea tehnică a proiectelor, expertizarea tehnică a execuției lucrărilor și a construcțiilor, precum și verificarea calității lucrărilor executate, cu modificările ulterioare, deus la prima cerere de decontare/avans (în situația în care proiectul presupune derularea de lucrări ce se supun autorizării în construcții), în cazul în care acesta nu a fost transmis prin cererea de finanțare. În scopul unei analize clare și obiective, denumirea cheltuielilor eligibile consemnate în devizul general aferent obiectivului de investiție va fi preluată conform art. 10 din ghidul de finanțare;

b) contracte de achiziții produse/servicii/lucrări și acte adiționale care intervin pe parcursul derulării acestora, încheiate în conformitate cu reglementările în vigoare;

c) facturi, în copii avizate cu „Bun de plată”, conform prevederilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor publice, iar pe acestea se vor menționa și numărul și data contractului de achiziție în baza căruia se vor emite;

d) documente care atestă achitarea integrală a facturilor finanțate la cererea de decontare anterioară (extrase de cont cu viza instituției financiare însoțite de ordine de plată); la ultima cerere de decontare, beneficiarul va prezenta în termen de 30 de zile de la efectuarea ultimei plăți de către AFM dovada achitării sumei finanțate, precum și a contribuției financiare;

e) situații de lucrări, liste ale echipamentelor și bunurilor achiziționate, proces-verbal privind stadiul fizic al lucrărilor solicitate la plată, din care să reiasă inclusiv faptul că echipamentele montate sunt noi și respectă standardele de calitate în vigoare;

f) autorizația de construire (în situația în care proiectul presupune derularea de lucrări ce se supun autorizării în construcții), în cazul în care aceasta nu a fost transmisă prin cererea de finanțare;

g) procese-verbale de recepție a serviciilor realizate în cadrul proiectului;

h) proces-verbal de recepție la terminarea lucrărilor, semnat de o comisie numită în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 273/1994 pentru aprobarea Regulamentului privind recepția construcțiilor, cu modificările și completările ulterioare — pentru proiectele care necesită emiterea autorizației de construire;

i) proces-verbal de punere în funcțiune, întocmit conform Hotărârii Guvernului nr. 51/1996 privind aprobarea Regulamentului de recepție a lucrărilor de montaj utilaje, echipamente, instalații tehnologice, și a punerii în funcțiune a capacităților de producție, dacă este cazul;

j) raportul de implementare, la ultima cerere de decontare/notă stingere avans, elaborat în urma efectuării auditului energetic al clădirii după intervenție de către un auditor energetic pentru clădiri atestat gradul Ici, care trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:

1. reducerea procentuală a consumului de energie primară (se vor indica valorile inițiale și valorile obținute după realizarea investiției);

2. reducerea procentuală a cantității de emisii echivalent CO₂ (se vor indica valorile inițiale și valorile obținute după realizarea investiției);

3. procentajul din consumul total de energie primară, realizat din surse regenerabile de energie la nivel de obiectiv de investiție, în situația inițială și după realizarea investiției;

4. aria utilă a spațiului încălzit;

k) alte documente relevante solicitate de AFM pentru procesul de decontare.

Cerere de decontare

Nr. .... / .....

Solicitant .....

Sediul .....

C.U.I. ....

Cont nr. ....,

deschis la .....

Nr. de înregistrare la AFM .....

Aprobat
Președinte AFM,
.....

Către Administrația Fondului pentru Mediu

CERERE DE DECONTARE

Denumirea completă a beneficiarului: .....

Înregistrat cu cod de identificare fiscală ....., cont nr. ...., deschis la .....

Adresa: localitatea ....., str. .... nr. ...., bl. ...., sc. ...., et. ...., ap. ...., județul/sectorul ....., cod poștal, telefon (fix și mobil) ....., fax ....., e-mail ....., website .....

Reprezentat/Reprezentată legal de ....., în calitate de ....., prin .....

Reprezentant legal/Împuternicit al reprezentantului legal ....., telefon (fix și mobil) ....., e-mail .....

În baza Contractului de finanțare nr. .... / ....., vă rugăm să aprobați prezenta cerere de decontare pentru suma de ..... lei (în cifre și litere), aferentă proiectului .....

De asemenea, prezenta cerere de decontare este însoțită și de documentele justificative conform prevederilor contractuale.

Situația finanțării la data prezentei cereri de decontare:

Suma totală aprobată contractului de finanțare	Suma acordată până la data prezentei cereri de decontare (inclusiv avansuri acordate)	Suma solicitată prin prezenta cerere de decontare	Suma aprobată prin prezenta cerere de decontare*	Suma aprobată prin cererea de avans depusă împreună cu cererea de decontare*	Suma totală trasă din finanțare, inclusiv suma aprobată prin prezenta cerere de decontare (2 + 4)*	Suma rămasă de tras din finanțarea aprobată (1 - 6)*
1	2	3	4	5	6	7

Subsemnatul, ..., declar pe propria răspundere următoarele:

- că nu am înstrăinat sau grevat cu sarcini terenul și clădirea/clădirile aferente investiției din cadrul proiectului/obiectivului;
- că imobilul care face obiectul investiției se află în proprietatea publică/administrarea/concesiunea/folosința solicitantului și/sau a autorităților deliberative ale acestuia;
- că am respectat prevederile Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare;
- că am respectat prevederile Ordinului ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 157/2007 pentru aprobarea reglementării tehnice „Metodologie de calcul al performanței energetice a clădirilor”, cu modificările și completările ulterioare, pentru lucrările solicitate la finanțare care se supun prevederilor acestui ordin, dacă este cazul;
- că am luat cunoștință de prevederile Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, privind falsul în declarații, și garantez că documentele depuse în vederea decontării respectă cerințele Ghidului de finanțare a Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice;
- clădirea publică pe care se implementează proiectul nu este afectată de sarcini în favoarea unei entități care desfășoară activități economice, în sensul prevăzut în cadrul legal referitor la ajutorul de stat; clădirea publică pe care se implementează proiectul nu face obiectul unui litigiu în curs de soluționare la instanțele judecătorești, al vreunei revendicări potrivit unei legi speciale sau dreptului comun sau al unei proceduri de expropriere pentru cauză de utilitate publică.

AFM
(personal de specialitate)
.....

Beneficiar
prin reprezentant legal,
.....

* Se va completa de personalul AFM.

Cerere de avans

Solicitant .....

Sediul .....

C.U.I. ....

Cont nr. ....

deschis la .....

Nr. de înregistrare la AFM .....

Aprobat
Președinte AFM,

.....
Către Administrația Fondului pentru Mediu

CERERE DE AVANS

În baza Contractului de finanțare nr. .... din ...../...../....., vă rugăm să aprobați prezenta cerere de avans, pentru suma de ..... lei, reprezentând.....% din finanțarea în valoare de ..... lei.

Această sumă va fi utilizată pentru plata cheltuielilor eligibile aferente activităților desfășurate până la data notei de stingere a avansului (justificare a avansului).

Prezenta cerere de avans este însoțită și de documentele justificative conform prevederilor contractuale.

Situația acordării avansului:

Suma totală aprobată conform contractului de finanțare	Suma maximă ce poate fi acordată ca avans — 30% din valoarea contractului de finanțare	Suma solicitată prin prezenta cerere, reprezentând avans (lei)	Suma solicitată prin prezenta cerere, reprezentând avans (procent din suma rămasă de tras din finanțarea aprobată — %)	Suma aprobată prin prezenta cerere de avans (lei)*	Suma totală trasă din avans, inclusiv suma aprobată prin prezenta cerere*	Suma rămasă de tras din finanțarea ce poate fi acordată ca avans (2 – 5)*
1	2	3	4	5	6	7

Subsemnatul, ..., declar pe propria răspundere următoarele:

a) că nu am înstrăinat sau grevat cu sarcini terenul și clădirea/clădirile aferente investiției din cadrul proiectului/obiectivului;
b) că imobilul care face obiectul investiției se află în proprietatea publică/administrarea/concesiunea/folosința solicitantului și/sau a autorităților deliberative ale acestuia;

c) că am respectat prevederile Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare;
d) că am respectat prevederile Ordinului ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 157/2007 pentru aprobarea reglementării tehnice „Metodologie de calcul al performanței energetice a clădirilor”, cu modificările și completările ulterioare, pentru lucrările solicitate la finanțare care se supun prevederilor acestui ordin, dacă este cazul;

e) că am luat cunoștință de prevederile Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, privind falsul în declarații, și garantez că documentele depuse în vederea decontării respectă cerințele Ghidului de finanțare a Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice;

f) că nu mă aflu sub incidența prevederilor art. 10 din Hotărârea Guvernului nr. 264/2003 privind stabilirea acțiunilor și categoriilor de cheltuieli, criteriilor, procedurilor și limitelor pentru efectuarea de plăți în avans din fonduri publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

g) clădirea publică pe care se implementează proiectul nu este afectată de sarcini în favoarea unei entități care desfășoară activități economice, în sensul prevăzut în cadrul legal referitor la ajutorul de stat; clădirea publică pe care se implementează proiectul nu face obiectul unui litigiu în curs de soluționare la instanțele judecătorești, al vreunei revendicări potrivit unei legi speciale sau dreptului comun sau al unei proceduri de expropriere pentru cauză de utilitate publică.

AFM
(personal de specialitate)

.....

Beneficiar
prin reprezentant legal,

.....

* Se va completa de personalul AFM.

Notă de stingere avans

Nr. .... / .....
 Solicitant .....
 Sediul .....
 C.U.I. ....
 Cont nr. ....
 deschis la .....
 Nr. de înregistrare la AFM .....

Aprobat
 Președinte AFM,
 .....

Către Administrația Fondului pentru Mediu

NOTĂ DE STINGERE AVANS

În baza Contractului de finanțare nr. .... din .../.../..... și a cererii de avans depuse în ....., vă transmitem documentele justificative, conform prevederilor contractuale, pentru suma de .....lei, reprezentând .....% din finanțarea în valoare de ..... lei. Această sumă a fost utilizată pentru plata cheltuielilor eligibile aferente activităților desfășurate până la data prezentei note.

În eventualitatea în care se constată că documentele justificative transmise prin prezenta notă nu sunt complete sau conforme, mă oblig să fac demersurile necesare pentru completarea dosarului de stingere a avansului în termen de 7 zile de la notificarea AFM.

În cazul în care nu transmit AFM întreaga documentație justificativă ori AFM constată că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute în contract pentru acordarea și stingerea integrală a avansului, mă oblig la restituirea avansului acordat, cu dobânzile și penalitățile calculate în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare. Situația avansului acordat:

Valoarea maximă care poate fi acordată cu titlu de avans (30% din valoarea contractului de finanțare)	Valoarea avansului acordat	Valoarea avansului acordat, pentru care nu au fost prezentate documente justificative până la data prezentei note	Valoarea avansului acordat justificată prin documente justificative atașate la prezenta notă de stingere	Valoarea rămasă de justificat din avansul acordat 5 = 3 – 4
1	2	3	4	5

Cunoscând prevederile Codului penal privind falsul în declarații, declar că am verificat datele din prezenta notă și, în conformitate cu informațiile furnizate, o declar corectă și completă.

AFM
 (personal de specialitate)
 .....

Beneficiar
 prin reprezentant legal,
 .....

Raport de finalizare

Nr. de înregistrare la AFM .....

RAPORT DE FINALIZARE

Denumirea beneficiarului: .....
 Denumirea completă: .....
 Adresa: .....
 Tel./Fax/E-mail: .....

A. Date generale ale obiectivului (În cazul în care sunt realizate mai multe obiective, informațiile prevăzute la lit. A, B și C vor fi completate pentru fiecare obiectiv în parte.):

Titlul proiectului: .....
 Durata proiectului (nr. luni): .....
 Data semnării contractului de finanțare: .....
 Valoarea contractului de finanțare: .....
 Data începerii proiectului: .....
 Data finalizării proiectului: .....

Nr. crt.	Nr. cererii de decontare/ notei de stingere avans	Nr. și data facturii	Valoarea facturii	Valoarea finanțată (AFM) (cerere decontare și cerere avans)	Valoarea contribuției financiare și cheltuielile neeligibile	Nr. și data ordinului de plată

B. Rezultatele proiectului

— reducerea consumului de energie primară

(Se va calcula diferența dintre consumul de energie primară evidențiat în auditul energetic inițial — efectuat în perioada postimplementare — și consumul înregistrat în raportul de implementare efectuat după implementarea proiectului.)

— reducerea anuală estimată a cantității de gaze cu efect de seră (echivalent tone de CO₂)(Se va calcula ca sumă a reducerilor de CO₂ obținută prin implementarea proiectului și este cea prevăzută în raportul de implementare.)

C. Analiza postimplementare

C1. Factori majori care au afectat derularea și rezultatele implementării proiectului (Dacă au existat, comentați modul în care acești factori au influențat derularea și rezultatele implementării proiectului.)

Factori care au determinat întârzieri în derularea activităților proiectului:

.....
Factori care au afectat îndeplinirea obiectivelor proiectului:.....
Factori care au determinat modificări în structura aprobată a bugetului proiectului:.....
Factori care au influențat pozitiv proiectul:

C2. Acțiuni de promovare a rezultatelor proiectului (activități de promovare, materiale promoționale, prezentări în pagini web etc.)

Reprezentantul legal autorizat:

Numele și prenumele reprezentantului legal al societății/organizației: .....

Funcția: .....

Semnătura: .....

Coordonatorul proiectului:

Numele și prenumele: .....

Funcția: .....

Semnătura: .....

*ANEXA Nr. 3
la ghid***Raport anual de monitorizare**

Nr. înregistrare: ...../.....

RAPORT ANUAL DE MONITORIZARE**a Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice**

Nr. raport de monitorizare: .....

Perioada supusă raportării: .....

A. Date de identificare

Denumirea proiectului finanțat: .....

Beneficiar: .....

Adresa beneficiarului: .....

Reprezentantul legal: .....

Tel./Fax/E-mail: .....

Locații/Obiective de implementare:

B. Date generale ale proiectului

Data semnării contractului de finanțare: .....

Nr. contract AFM: .....

Data începerii proiectului: .....

Data finalizării proiectului: .....

C. Centralizator cheltuieli eligibile decontate de AFM în cadrul proiectului:

Nr. crt.	Factura fiscală nr.	Decont AFM	Contribuția financiară	Nr. OP	Valoare neeligibilă
----------	---------------------	------------	------------------------	--------	---------------------

D. Rezultatele proiectului exprimate prin indicatorul de performanță prevăzut la art. 2 alin. (3) din ghid:

a) energia consumată în perioada supusă raportării (kWh);

b) reducerea consumului de energie anual, obținut în urma implementării obiectivelor.

NOTĂ:

Se va calcula diferența dintre consumul de energie primară evidențiat în auditul energetic inițial — efectuat în perioada postimplementare — și consumul înregistrat în perioada supusă prezentului raport.

E. Analiza postimplementare

1. Factori majori care au afectat derularea și rezultatele implementării proiectului (Dacă au existat, comentați modul în care acești factori au influențat derularea și rezultatele implementării proiectului.):

2. Factori care au determinat întârzieri în implementarea proiectului:

3. Factori care au influențat pozitiv implementarea proiectului:

4. Observații:

F. Alte documente care vor fi anexate raportării anuale:

1. fișa tehnică a echipamentelor finanțate;

2. certificatele de calitate și garanție emise de producător pentru echipamentele finanțate (copie „conform cu originalul”);

3. procesul-verbal de punere în funcțiune (copie „conform cu originalul”);

4. se vor menționa perioadele de disponibilitate a echipamentelor finanțate, respectiv perioadele de indisponibilitate (cu motivarea cauzelor: defecțiuni, intervenții tehnice etc.);

5. bilanșa mijloacelor fixe și lista de inventar, care să cuprindă componentele obiectivului finanțat de AFM, cu marcarea acestora pe text;

6. declarație pe propria răspundere autentificată notarial, din care să rezulte faptul că UAT/subdiviziunea administrativ-teritorială nu este implicată în operațiuni ce au ca obiect înstrăinarea, gajarea sau ipotecarea activelor din patrimoniul propriu legate de proiect. Se vor menționa în declarație titlul proiectului și nr. contractului de finanțare încheiat cu AFM.

De asemenea, se va specifica în declarație faptul că reprezentantul legal, în calitate de persoană declarantă, răspunde pentru corectitudinea și integritatea informațiilor cuprinse în raportul de monitorizare înaintat către AFM;

7. fotografii recente cu echipamentele finanțate, în locația de implementare.

Reprezentantul legal al beneficiarului:

Numele și prenumele: .....

Semnătura: .....

Data: .....

*ANEXA Nr. 4
la ghid*

FACTORI DE CONVERSIE
Factori de conversie pentru calculul energiei primare (sursa — SR EN ISO 52000-1)

Tabel 1. Factori de conversie din energie finală în energie primară

Combustibil/Sursa de energie	Factor conversie energie primară		
	Neregenerabilă, f_Pnren	Regenerabilă, f_Pren	Totală, f_Ptot
Lignit*	1,30	0,00	1,30
Huilă*	1,20	0,00	1,20
Păcură*	1,10	0,00	1,10
Gaz natural*	1,17	0,00	1,17
Deșeuri**	0,05	1,00	1,05
Lemne de foc (fără certificare de biomasă)	1,20	0,00	1,20
Biomasă — lemne de foc**	0,18	0,90	1,08
Biomasă — brichete/pelete**	0,28	0,80	1,08
Biogaz	0,40	1,00	1,40
Biocombustibil lichid	0,50	1,00	1,50
Termoficare (cogenerare la distanță***)	0,92	0,00	0,92

* Se consideră puterea calorică inferioară a combustibilului.

** Deșeuri/Biomasă ca produse certificate.

*** Pentru unitățile individuale de cogenerare (on-site sau în apropiere) se ține cont de factorii de alocare a energiei primare consumate pentru generarea de căldură și, respectiv, pentru generarea de energie electrică și de randamentele de generare de căldură și, respectiv, energie electrică; în final se utilizează factorii de conversie (f_Pnren și f_Pren) corespunzători combustibilului utilizat de către unitatea/unitățile de cogenerare.

Combustibil/Sursa de energie	Factor conversie energie primară		
	Neregenerabilă, f_Pnren	Regenerabilă, f_Pren	Totală, f_Ptot
Energie termică produsă cu panouri solare termice	0,00	1,00	1,00
Energie termică a mediului (aerothermală, geothermală, hidrotermală) pentru încălzire sau răcire (free cooling)	0,00	1,00	1,00
Energie electrică consumată din SEN (de exemplu, pentru iluminat, pompe de căldură, chillere etc.)	2,00	0,50	2,50
Energie electrică produsă cu panouri fotovoltaice/centrale eoliene on-site/nearby și consumată direct de obiectiv	0,00	1,00	1,00
Energie electrică produsă cu panouri fotovoltaice/centrale eoliene on-site/nearby și exportată în SEN	2,00	0,50	2,50

Pentru o perioadă determinată de timp (an, lună, săptămână), energia finală consumată de o clădire prin utilizarea unei anumite energii de tip $Q_{f, i}$ este dată de relația următoare:

$$Q_{f, i} = Q_{f, h, i} + Q_{f, v, i} + Q_{f, c, i} + Q_{f, w, i} + Q_{f, L, i} \quad [\text{kWh/a}],$$

unde termenii reprezintă energia finală consumată pentru: încălzire $Q_{f, h, i}$, ventilare $Q_{f, v, i}$, răcire $Q_{f, c, i}$, preparare apă caldă de consum $Q_{f, w, i}$ și iluminat $Q_{f, L, i}$, valori calculate conform ghidului.

Energia primară se calculează, pe același interval de timp, pornind de la valoarea energiei consumate, astfel:

$$E_P = \sum_i(Q_{f, i} \times f_{Ptot, i}) - \sum_i(Q_{ex, i} \times f_{Ptot, ex, i}) \quad [\text{kWh/a}],$$

în care:

$Q_{f, i}$ — consumul de energie finală de tip i , în kWh/a;

$f_{Ptot, i}$ — factorul de conversie din energie finală în energie primară, având valori tabelate pentru fiecare tip de energie utilizată (termică, electrică, respectiv regenerabilă), conform tabelului 1 ($f_{Ptot, i} = f_{Pnren, i} + f_{Pren, i}$);

$Q_{ex, i}$ — energia finală produsă la nivelul clădirii și exportată, în kWh/a;

$f_{Ptot, ex, i}$ — factorul de conversie din energie finală de tip i produsă și exportată în energie primară, conform tabelului 1 ($f_{Ptot, ex, i} = f_{Pnren, ex, i} + f_{Pren, ex, i}$)

Factorii de conversie în emisii de gaze cu efect de seră (CO_2 echivalent)

Factorii de conversie în emisii echivalente de gaze cu efect de seră se exprimă în $\text{kg CO}_2/\text{kWh}$. Pentru determinarea emisiilor echivalente de CO_2 , factorii de conversie sunt prevăzuți în tabelul 2.

Tabel 2. Factori de conversie a energiei primare în emisii echivalente de CO_2

Combustibil/Sursa de energie	Factor de conversie f_CO2 [kg CO ₂ /kWh]
Lignit*	0,334
Huică*	0,341
Păcură*	0,279
Gaz natural*	0,205
GNL (gaz natural lichefiat)*	0,205
GPL*	0,230
Energie electrică din SEN (utilizată de clădire) sau exportată în SEN	0,265
Termoficare (cogenerare la distanță***)	0,220
Lemne de foc (fără certificare de biomasă)	0,390
Biomasă — lemne de foc**	0,019
Combustibil/Sursa de energie regenerabilă	Factor de conversie f_CO2 [kg CO ₂ /kWh]
Biomasă — deșeuri lemnoase, rumeguș**	0,016
Biomasă — brichete/peleți**	0,039
Biomasă — deșeuri agricole**	0,016
Biogaz	0,000
Energie solară	0,000
Energie eoliană	0,000
Energie geotermală, aerothermală, acvatermală	0,000

* Se consideră puterea calorifică inferioară a combustibilului.

** Deșeuri/Biomasă ca produse certificate.

*** Pentru unitățile individuale de cogenerare (on-site sau în apropiere) se ține cont de factorii de alocare a energiei primare consumate pentru generarea de căldură și, respectiv, pentru generarea de energie electrică și de randamentele de generare de căldură și, respectiv, energie electrică; în final se utilizează factorii de conversie (f_{Pnren} și f_{Pren}) corespunzător combustibilului utilizat de către unitatea/unitățile de cogenerare.

În ceea ce privește emisiile echivalente de CO₂ aferente pierderilor de agent frigorific din instalațiile de răcire/climatizare, ratele medii de pierderi de refrigerent și factorii de conversie sunt prezentați în tabelele 3 și 4.

Tabel 3. Pierderi anuale de agent frigorific

Tipul echipamentului	Capacitatea de încărcare cu refrigerent [kg]	Rata anuală medie de pierderi de refrigerent [%]
Răcire domestică cu R134a	0,05—0,5	0,3
Sisteme pentru supermarket	50—2.000	18,0
Unități mici de AC	0,5—100	3,0
Unități medii de AC	0,5—100	6,0
Chillere	10—2.000	3,0
Pompe de căldură	0,5—100	6,0

Tabel 4. Factorul de conversie în emisii echivalente CO₂, asociat agenților frigorifici

Tipul refrigerentului	Factor de conversie în emisii echivalente de CO ₂ , $f_{CO_2,r}$ [kg CO ₂ /kg refrigerent pierdut]
CO ₂	1,000
R134a	1,300
R152a	140,0
R407A	1,770
R407C	1,526
R410A	1,725

Emisiile echivalente totale de CO₂ se calculează cunoscând energia primară și utilizând factorii de conversie corespunzători (tabele 3 și 4):

$$E_{CO_2} = \sum_i (E_{p,i} \times f_{CO_2,i}) + \sum_j (CR_j \times RP_j \times f_{ref,CO_2,j}) - \sum_i (E_{ex,i} \times f_{CO_2,ex,i}),$$

unde

$E_{p,i}$ — consumul de energie primară utilizând energia tip i (separat pe tipuri de vectori energetici — termic/electric), în kWh/a;

$f_{CO_2,i}$ — factorul de conversie în emisii echivalente CO₂, stabilit conform tabelului 2;

$E_{ex,i}$ — energia primară aferentă energiei finale produse la nivelul clădirii și exportată, kWh/a;

$f_{CO_2,ex,i}$ — factorul de conversie în emisii echivalente CO₂ pentru energia primară exportată tip i ;

CR_j — capacitatea de încărcare cu refrigerent a echipamentelor de răcire tip j , în kg;

RP_j — rata anuală de pierderi de refrigerent, în %;

$f_{ref,CO_2,j}$ — factor de conversie în emisii echivalente de CO₂, în kg CO₂/kg refrigerent pierdut.

NOTĂ:

Factorii de conversie și formulele de calcul prevăzute în prezenta anexă se vor utiliza de solicitanți/beneficiari la elaborarea documentațiilor care se transmit AFM potrivit prevederilor ghidului de finanțare.

În cazul modificării anexei II.1.H „Energia primară și factorul de emisie CO₂ atribuit energiei primare” din partea a II-a la „Metodologia de calcul al performanței energetice a clădirilor”, aprobată prin Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 157/2007, cu modificările și completările ulterioare, noile reglementări se vor utiliza de solicitanți/beneficiari, indiferent de etapa de derulare a proiectului în care se află.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329

C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR

și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

